

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL «Naš tisk» - Direktor: Rudi Janžura - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiskarna «Slov. poročevalca» - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-528 - Oglasi oddelk: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal 29 - Tekoči račun Narodne banke 901-11-153 - Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

V skladu z našo zmogljivostjo in interesi naše skupnosti

Predlog plana za leto 1955 v skupščini sprejet

Štiri milijarde za stanovanja — Obvezno ustvarjanje rezerv — Lohница se bo gradila — Povečanje investicij v kmetijstvu — Pomoč Primorski, Kočevski in Dolenjski povečana

Ljubljana, 27. jan. Zasedanje Ljudske skupščine se je danes začelo z ločenima sejmama republiškega zbora in zbora proizvajalcev. V začetku svojega dela je republiški zbor pod predsedništvom Jožeta Rusa najprej odobril dopust nekaterim članom zbora, ki so opravičili svojo odsotnost, nato pa je sledilo čitanje zapisnika zadnje seje, ki ga je zbor brez razprav sprejel. Po tem je predsednik dr. Jože Rus prečital dnevni red, ki smo ga že pričeli pred začetkom tega zasedanja. Zbor je potrdil v njihovih funkcijah podpredsednika ljudskega poslanca Angelca Oepek in zapisničarke Dušana Boleta, Ančko Globačnik in Antona Peterela.

Nato je ljudski poslanec Miran Kešmeji v imenu odbora za gospodarstvo republiškega zbora dal poročilo tega odbora k predlogu družbenega plana LRS za leto 1955. V tem poročilu se ugotavlja, da so izhodišča za stabilizacijo našega gospodarstva v predlogu plana pravilno postavljena in se dajejo nekateri konkretni predlogi oziroma dopolnitve k predlogu plana. Tudi o tem smo že obširno pisali v času, ko sta zasedala gospodarska odbora obeh zborov Ljudske skupščine v prejšnjem tednu. Zato naj samo omenimo s področja elektrogospodarstva potrebo, da se nadaljujejo priprave za izgradnjo akumulacijske hidroelektrarne Lohница, da se obvezno uvedejo številci, kar naj onemogoči nekontrolirano potrošnjo električne energije, predlog, naj se tretirajo večja mesta v Sloveniji pri Skupnosti elektropodjetij Slovenije kot veleodjemalci električne energije, in imenovanje petčlanske komisije, ki bo skupaj z zastopniki izvršnega sveta proučila vso elektroenergetsko problematiko, kakor je nazkazana v predlogih izvršnemu svetu.

S področja kmetijstva poročilo ugotavlja, da nudijo predlagani ukrepi boljše pogoje za napredok kmetijstva, da pa je treba dati vlaganju investicij v kmetijstvo prednost pred drugimi gospodarskimi investicijami. Končno obravnava poročilo še problematiko s področja gozdarstva, prometa in trgovinske mreže. O vsem tem smo poročali v času razpravljanja o predlogu družbenega plana v skupščinskih odborih. Sprejetju tega poročila je sledil odmor, po katerem sta se zbrala oba zbora na skupnem zasedanju, ki ga je vodil podpredsed. skupščine dr. Ferdo Kozak. Po čitanju zapisnika zadnje, namreč šeste seje, je sledil ekspozice o predlogu družbenega plana LR Slovenije za leto 1955, ki ga je v imenu izvršnega sveta dal podpredsednik dr. Marijan Breclj.

družbeni plan in proračun LRS za leto 1955. Glede na gospodarski razvoj v letu 1954 in na instrumente družbenega plana za leto 1955 ter njegove smernice je odbor ugotovil, da so osnove predloženega družbenega plana pravilne. Odbor je sprejel izpremembe k posameznim poglavjem in jih v glavnem vskladal z odborom za gospodarstvo republiškega zbora, razen tega pa je sprejel vrsto priporočil, ki naj zagotovijo redno izvršitev plana. Ta priporočila se tičejo med drugim povečanja storilnosti dela, določitve realnih delovnih norm, vzgoje strokovnega kadra, obnove strojne parka in naprav, pravočasne dobave surovin za industrijo, zboljšanje prometa, bolj racionalnega izkoriščanja električne energije, dobave premoga za široko potrošnjo, izkoriščanje butana in propana za gospodinjstvo, omejitev izvoza predmetov, potrebnih domači industriji, smotrnega prevažanja cementa, da bi se ne obremenjeval po nepotrebnem železniški promet in zviševale cene, obnove zastarelih naprav v industriji gradbenega materiala, zagotovitve rezanega lesa, predvsem iglavcev, domači industriji, izkoriščanja odpadne lužine v

novi tovarni rotacijskega papirja v Vidmu, iz katere bi se dobile večje količine spirita, kvasovk in sladkorja, nadaljnega odstranjevanja ozkih grl v predilnicah in oplemenitnicah, preskrbe domačega trga z boljimi tekstilnimi blagom in večjo izbiro in ne kakor doslej predvsem z defektnim blagom, nabave ječmena za živilsko industrijo, racionalnega izkoriščanja sredstev za pospeševanje kmetijstva, zamenjave lesa v gradbeništvu z drugim materialom, povečanja storilnosti v gradbeništvu in pocenitve gradiva, novih organizacijskih oblik v trgovini, da bi potrošniki lahko v večji meri vplivali na boljše poslovanje, socialnega zavarovanja privatnih obrtnikov, nezdravih pojavov v izvozni trgovini, kjer so razna podjetja med seboj konkurirala in mnogokrat prodajala pod lastno ceno, dolgoročnega kreditiranja za večje izvoze, povečanja sredstev za gradnjo avtoceste Ljubljana-Zagreb, povečanje deleža v skladu za gospodarsko pomoč Primorski, Dolenjski in Kočevski ter investicijskih kreditov za kmetijstvo.

Ko je poročevalca Stefan Pavšič prebral se predlagane amandmaje k proračunu za leto 1955, je bila seja končana in je po kratkem odmoru sledila skupna seja obeh zborov Ljudske skupščine LRS.

Ljudski poslanci se razhajajo po končani seji

znesku je vsebovan davek od privatnega kmetijstva v znesku 3331 milijonov, kar je v primerjavi s celotnim ustvarjenim presežkom dela (nad 136 milijard) dejansko minimalna vsota. Račun tečaj pokaže, da bodo razpolagali republika, okraji in podjetja letos s 36.560 milijoni dinarjev sredstev, od katerih se odvaja kot prispevek zvezi za pomoč gospodarsko zaostajajočim področjem 6750 milijonov, tako da ostane znesek 29.810 milijonov din za razdelitev. Letošnji plan predvideva osnovno razdelitev teh sredstev tako, da odpade na proračune republike, okrajev in občin 16.800 milijonov, ostanek pa na investicije

in samostojno razpolaganje podjetij ter za kritje dolgov. Ta osnovni pregled družbenega proizvoda in delitev presežka dela daje jasno sliko o odnosih v gospodarstvu na območju naše republike. Ikrati pa se seveda postavlja vprašanje, kam usmeriti težišče naših naporov za nadaljnjo izgradnjo, kakšna naj bo v zvezi s tem najbolj smotrna delitev razpoložljivih sredstev, kakšen položaj se obeta delovnemu človeku v letu 1955, kakšne so možnosti za razvoj lokalne samouprave, in končno, kakšni ekonomski ukrepi so potrebni za usmerjanje zaželenega ekonomskega razvoja v tekočem letu?

Priporočila zbora proizvajalcev

Ljubljana, 27. jan. Dopoldne se je sestajal zbor proizvajalcev LRS, ki je ponovno izvolil za svojega predsednika Mavričija Borca, za podpredsednico ing. Vilmo Pirkovič in tri doseda-

nje zapisničarje, ki jim je potekel enoletni mandat. Sledilo je poročilo ljudskega poslanca Stefana Pavšiča o predlogih in priporočilih odbora za gospodarstvo glede na

Ekspozice podpredsednika izvršnega sveta dr. Marijana Breclja

Presojati ekonomski sistem, ki temelji na sistematičnem razvijanju samouprave v gospodarstvu in na družbenem upravljanju javnih poslov v okviru porajajoče se komunne, skozi temna očala vsakodnevnih težav in pod vtisom vsakovrstnih tujih vplivov, se pravi, otežkočati borbo proti ostankom tistih tendenc, ki so našemu razvoju še vedno najbolj nevarne, t. j. proti birokratsko centralističnim nameram in proti ozkemu nesocialističnemu partikularizmu

Leto 1954 je bilo za gospodarstvo življenje Jugoslavije značilno v tem, da smo prvič konkretno preizkusili delovanje novega ekonomskega sistema, ki je dobil s številnimi predpisi že neko zaokroženo, čeprav še nepopolno pravno obliko. Zvezni družbeni plan, kakor ga je konec decembra 1954 sprejela zvezna skupščina, je vsakega pozitivni rezultat vseh tistih naporov, ki so šli za tem, da na osnovi preteklih izkušenj sto-

rimo nadaljnji odločilni korak za stabilizacijo našega gospodarstva. V kolikor imamo še opravka z določenimi administrativnimi posegi v gospodarsko življenje, je to nujnost razvojnega procesa, v katerem smo. Važna je ugotovitev, da so ti ekonomski in finančni ukrepi vsakega usmerjeni v utrjevanje samoupravljanja v gospodarstvu, v nadaljnjo decentralizacijo v korist ljudskih odborov in v okrepitev materialne

osnove bodočih komun. V letošnjem letu pa je pred nami važna naloga nadaljnje izpopolnitve in ureditve ekonomskega sistema kot točno določenih pravnih norm, na osnovi katerih naj se razvija socialistično gospodarstvo. Prav tako nas čaka naloga, določiti jasno ekonomsko in politično funkcijo gospodarskih planov, tako perspektivnih kakor enoletnih. Te naloge prevzema zvezni izvršni svet skupaj s skupščinskimi odbori z namenom, rešiti jih sistematično in temeljito.

Dejstvo, da temelji zvezni družbeni plan na številnih novih osnovah, kakor so plačilni sistem, nova orientacija v investicijski politiki, obvezne rezerve, utrditev cen na povprečju drugega polletja 1954, večja skrb za življenjski standard, enakomernjši gospodarski razvoj, izboljšanje plačilne bilan-

ce, korektura deviznega sistema, sprememba strukture investicij v korist kmetijstva in družbenega standarda, daje realnejšo osnovo gospodarskemu življenju v letu 1955 in vzbuja upravičeno pričakovanje večje stabilizacije tržišča in izboljšanja življenjske ravni delovnih ljudi. Izhajajoč iz osnov zveznega družbenega plana in v okviru temeljne delitve sredstev v vsedravnem merilu, vsklaja družbeni plan LRS za leto 1955 ekonomski razvoj v Sloveniji s celotnim jugoslovanskim gospodarstvom, zavežajoč se nujne potrebe obravnava Jugoslavije kot enotnega gospodarskega prostora.

STANJE INDUSTRIJE IN NJEN RAZVOJ

Industriji kot glavnemu viru gospodarske moči Slovenije je bila v povojnem času posvečena prvenstvena skrb in so bila vanjo vložena tudi največja sredstva. Uspehi niso izostali: dosegli smo že več kakor dvojnovo raven predvojnega proizvodnje. V letu 1953 se je fizični obseg industrijske proizvodnje napram letu 1952 povečal za 27%, v preteklem letu samem pa kaže indeks napram 1953. letu 11% povečanje. V 1953. letu se je proizvodnja sredstev za delo povečala za 28%, reprodukcijski material za 19% in blago za široko potrošnjo za 4%. V preteklem letu pa smo že zaznamovali značilen preobrat v korist proizvodnje blaga za široko potrošnjo, ki je bila presežena za 18%, za reprodukcijski material za 10%, in za sredstva za delo z 9%. Investicije iz leta 1953 in deloma že iz leta 1954 so omogočile ustvaritev teh novih in izboljšanje obsevih kapacitet, medtem ko omejeno koriščanje amortizacije ni omogočilo kritja vseh potreb.

Ključno vprašanje je električna energija. Tu kaže bilanca, da narašča potrošnja električne energije hitreje od proizvodnje. To dejstvo in slabe vremenske prilike ter defekti so povzročili v letu 1954 občutne težave. Imeli smo situacijo, da je nastopil primanjkljaj 75.000 kW, kar predstavlja skoraj eno tretjino celotnega instaliranega učinka. Tak položaj je terjal energične ukrepe in smemo ugotoviti, da so prinesli ti ukrepi zadovoljive uspehe. S sredstvi, ki so bila dana iz republiških virov, se je povečal kredit za elektrarno Vuhred ter omogočil študij in priprave za akumulacijsko centralo v Lohnici na Pohorju, prav tako pa so bile delno obnovljene termoelektrarne Trbovlje, Velenje in Breznica, usposobile so se številne električne centrale industrijskih podjetij, gradile se razdelilne postaje in dopolnjevalo se je omrežje. Za tekoče leto je predvideno povečanje proizvodnje električne energije za 13%, dočim se potrošnja sama povečuje (Nadaljevanje na 2. strani)

IZ DELA STALNEGA SEKRETARIATA BALKANSKE ZVEZE Poglavitna načela o Balkanski posvetovalni skupščini

Beograd, 27. jan. Jugopres poroča iz poučenih virov, da so v jugoslovanskem predlogu o ustanovitvi Balkanske posvetovalne skupščine na drobno obdelana splošna načela, ki so jih sprejeli na svojem zadnjem sestanku avgusta lani na Bledu ministri za zunanje zadeve Grčije, Turčije in Jugoslavije. Predlog je podal po naročilu jugoslovanske vlade veleposlanik Ljuba Radovanovič na seji stalnega sekretariata Ankerskega sporazuma 26. januarja letos v Beogradu.

skupščina samostojna glede predpisovanja notranjih poslovnikov in postopkov.

Kot je znano, so se ministri za zunanje zadeve Jugoslavije, Grčije in Turčije na zadnjem sestanku na Bledu sporazumeli glede načel, na katerih se mora po njihovem mnenju oprirati bodoča Balkanska posvetovalna skupščina. Ta načela so vsebovana v spomenici o Balkanski posvetovalni skupščini, objavljeni na Bledu takoj po podpisu sporazuma o zvezi, političnem sodelovanju in medsebojni pomoči na temelju teh splošnih načel bi morala biti Balkanska skupščina sestavljena iz enakega števila zastopnikov treh držav, ki bi jih določila njihova narodna predstavništva izmed svojih članov. Skupščina bi sproščala pota, načine in oblike razvoja in zboljšanja sodelovanja med državami članicami in dajala v tem smislu nasvete in priporočila. Njena vloga bi bila posvetovalnega značaja. Skupščina bi se sestajala na redno zasedanje najmanj enkrat na leto v glavnih ali drugih mestih držav članic.

Po sklepu treh vlad je bil stalni sekretariat Ankerskega sporazuma pooblaščen, da izdela končno besedilo sporazuma o Balkanski posvetovalni skupščini na podlagi predlogov in pobud vlad Turčije, Grčije in Jugoslavije. Tako pripravljeno skupno besedilo bo predloženo konferenci ministrov za zunanje zadeve Balkanske zveze, ki je sklicana za 28. februarja v Ankari.

Predlog jugoslovanske vlade vsebuje dve listini: sporazum, ki določa poglavitna načela, in statut, ki določa nadrobne predpise o organizaciji in postopku posvetovalne skupščine. Obe listini, ki sestavljata celoto, bi podpisali zastopniki vseh treh vlad. Kakor se je zvedelo, določa predlog jugoslovanske vlade, da bi bila posvetovalna

„Galeb“ se približuje Adenu

Predsednik Tito je poslal brzojavki predsedniku indijske republike Prasadu in premieru Nehruju — Eskadra, ki se vrača v domovino, je izvedla manever »prekrčavanja«

»GALEB«, 27. jan. — Predsednik Tito je poslal sinovi z ladje »Galeb« brzojavki predsedniku indijske republike Prasadu in premieru Nehruju, v katerih se zahvaljuje za topel sprejem v Indiji in čestita k indijskemu nacionalnemu prazniku.

Brzojavka predsedniku Prasadu pravi:

»Srečen sem zaradi priložnosti, da lahko ravno v trenutku ko zapuščam vašo deželo s tako močnimi vtisi neopredeljenega sprejema, najpriporočam čestitam Vaši ekscelenci, vladi Indije in prijateljskemu nacionalnemu ljudstvu ob Vašem indijskem prazniku in izrazim najboljšo željo za vsestranski napredok Indije in Vas osebo. V domovino se vračam z globokim prepričanjem, da smo postavili trdne osnove k trajnejšemu sodelovanju med narodi naših držav.«

Brzojavka premieru Nehruju pa se glasi:

»Zadovoljen, da sem se lahko ponovno sestaj z Vami, se želim zdaj, ko zapuščam Vašo deželo, ponovno v svojem imenu in v imenu svojih sodelavcev zahvaliti za vse, kar ste storili, da bi bil naš obisk uspešen in koristen za odnose med našima dvema državama in za mednarodno sodelovanje sploh. Veselim se, da se bom lahko z Vami že v kratkem spet srečal — tokrat pri nas.«

Predsednik Tito si je davi po običajnem spreduhu po krovu in obisku poveljniškega mosta ogledal vse divje zveri, ki jih je dobil v dar v Indiji in Burmi in so jih vkrcali na »Galeb«. Večkrat hrani male leopardje in kanarčke ter opazuje zelo nemirno, mlado indijsko mačko. Razen teh zveri, za katere so na »Galeb« napravili nove, večje kletke, vozi »Dinara«, ki nas spremlja, opice, kače in slone, darove iz prijateljske Burme in Indije.

Danes so prvič, odkar se predsednikova eskadra vrača v domovino, izvedli manever »prekrčavanja«. Med polno vožnjo se je eden izmed rušilcev približal »Galeb« na manj kot 30 metrov, med ladjama pa so napeli vrvi. Po »visečih stolihi« so z »Galeb« prekrkali na rušilec enega izmed petih dopisnikov jugoslovanske tiska, da bi se še bolj seznanil z življenjem in delom naših mornarjev na ladjah, ki spremljajo predsednika Tita. Manever »prekrčavanja« je popolnoma uspel.

O družbenem proizvodni in presežku dela v LR Sloveniji

Skupni družbeni produkt (to so plače, amortizacija, in akumulacija iz socialističnega, družbenega in privatnega področja) je znašal lani 201.162 milijonov din in se dvigne na osnovi predvidenega razvoja letos na 217.674 milijonov din. Ta družbeni proizvod ustvarja pretežno industrija, s skoraj 144 milijardami, dočim kmetijstvo le s 30 milijardami, medtem ko znaša število prebivalstva v kmetijstvu 41,3% od celotnega prebivalstva v Sloveniji. Ostali družbeni proizvod ustvarjajo promet, trgovina, gradbeništvu, obrt, gostinstvo in gozdarstvo z znatno manjšo udeležbo. Od skupnega presežka dela, ki ga bomo letos ustvarili predvidoma v znesku 136.466 milijonov din, odpade na industrijo seveda večji del, to je nad 111 milijard, na kmetijstvo le 4650 milijonov, ostale panoge sodelujejo z majhnimi, skoraj nepomembnimi zneski. Od tega skupnega presežka se ustvarja 128.305 mi-

lijonov v socialističnem gospodarstvu in sicer pretežno v industriji.

Kakšna je skupna razdelitev tega presežka dela, ustvarjenega v družbenem sektorju, to se pravi kakšna je razdelitev teh 128.305 milijonov din. Probitni davek zajame 38.624 milijonov, obresti od osnovnih sredstev 8468 milijonov, obresti od obratnih sredstev 6421 milijonov, prispevki za socialno zavarovanje skoraj 12 milijard, zemljarina ter investicijski in rezervni skladi trgovine in gostinstva nekaj manj kakor eno milijardo din. Po odbitku teh postavk se pokaže dobiček v znesku skoraj 63 milijard din. Od tega dobička odpade na zvezni davek 30.612 milijonov, tako da ostaja od skupnega presežka dela za potrebe republike, okrajev in podjetij po odbitku obveznih skladov 27.770 milijonov dinarjev. Proračunska sredstva, ki jih zberejo republika, okraji in občine, bodo znesla predvidoma 2790 milijonov din. V tem

Zasedanje Ljudske skupščine LR Slovenije

(Nadaljevanje s 1. strani)

za 39%. V teku leta pričakujemo novih 13.000 kW v elektrarnah Moste in Dr. Gregor, dočim bodo večje kapacitete, skupno 70.000 kW, začele obratovati konec leta 1955. Za sicer Vuhred in Šoštanj s prvima agregatoma, Trbovlje pa s tretjim. Prihiti 19.000 novih kW bo instaliranih v posameznih večjih industrijskih podjetjih. Zaradi razlike, ki nastaja med potrebo povečanja potrošnje in povečano proizvodnjo, predvideva naš plan uravnoteženje s tem, da bo tovarna Ljubičeva obratovala v zimskih mesecih z eno tretjino, v poletnih mesecih z dvema tretjinama sedanjih kapacitet, tovarna Ruše 9 mesecev in elektrarna Ptuj 6 mesecev in s tem, da dobavi naš Elektrosistem hrvaškemu predvideno 112 milijonov kWh.

Lani smo presegli predvideno proizvodnjo premoga in dosegli količino 3 milijonov ton. Letos se povečuje predvsem proizvodnja lignita za 290.949 ton, s čimer se dvigne celotna proizvodnja na prejšnjo raven pred letom 1954. V zvezi s tem se odpirajo vprašanja izgradnje stanovanj, nadomeščanja jamskega lesa z železnimi oporniki ter racionalne uporabe premoga, tako v industriji kakor v široki potrošnji.

Lani je bila industrija, kar se tiče investicij, z deležem 52% vseh sredstev, na prvem mestu. Ostala področja se razmeroma preveč zaostajala. Res je, da so že v preteklih letih začele novogradnje in razširitve bazične industrije terjalne dokončanje oz. nadaljevanje in da je bilo zato težko v 1954. letu izvršiti kakršnih koli pomembnejših preobrat. Lani je bila iz zveznih in republiških virov za industrijske investicije na razpolago vsota 19.396 milijonov, poleg tega je bilo vloženih iz sredstev okrajnih ljudskih odborov in podjetij ter iz amortizacije nad 15.000 milijonov din. Iz teh sredstev so bili dani tudi krediti za številne manjše investicije.

Celoten razvoj gospodarstva v Jugoslaviji ter industrijska in obča ekonomska struktura v naši republiki narekujejo dograditev nujno potrebnih kapacitet v elektrogospodarstvu ter doživitev začetih del v rudarstvu, železarniki in jeklarški industriji, strojogradnji in roto papirju, ostala sredstva pa smotrno razporediti za ekonomično obratovanje že obstoječe predelovalne industrije, predvsem za dvig proizvodnje blaga za široko potrošnjo. Letos smo že sposobni napraviti — sicer v okviru manjših sredstev — preobrat v korist drugih področij. Predvideva mo prejšnja naša bazična industrija iz zveznih kreditnih skladov okoli 11 milijard din, dočim imamo naš družb. plan znatno manjša sredstva v svojem kreditnem skladu, kakor so bila na razpolago leta 1954. Iz splošnih sredstev se odvajajo za namen ca 605 milijonov din. Nadaljnje potrebe industrije bo treba kriti iz amortizacijskih in lastnih sredstev podjetij ter iz okrajnih kreditnih skladov. Del sredstev iz vodnega in gozdnega sklada bo v smislu naših predpisov mogoče porabiti za investicije v elektrogospodarstvu in v lesni industriji.

Od predvidenega 11% povečanja industrijske proizvodnje bo odpadlo le 2,4% na nove kapacitete, ostalo povečanje temelji na boljšem izkoriščanju obstoječih kapacitet. Predvideno je, da bo industrija zapolnila v 1955. letu 7000 nove delovne sile. Ocena dviga proizvodnosti dela v preteklem letu kaže na zelo minimalne uspehe. Smemo reči, da se praktično proizvodnost ni dvignila (to seveda ne velja za vse panoge industrije, še manj za posamezna podjetja, ampak v povprečju). Razlog za to je bil predvsem v dosedanjem ploščinam sistemu. Ta se z letom 1955 bistveno spreminja in že dosedajni poskusi v podjetjih kažejo, da bo mogoče v tem pogledu izvršiti bistven korak na boljše. Zato upravičeno pričakujemo dvig proizvodnosti v tekočem letu za najmanj 6%.

Industrija prevzema nase tudi večje naloge v izvozu, ki ga bo sposobna povečati za 20%. V celotnem izvozu naše republike odpade na industrijo 52,1%, na metalurgijo 22,3% in na rudarstvo 3,2%, tako da bo več kakor tri četrtine vrednosti izvoza izvršena na teh področjih, kar bistveno popravila dosedajno strukturo. Pričujemo za izvozom proizvodov črne metalurgije, povečujemo izvoz glinice in cinkove pločevine, turbin, konstrukcij, številnih predmetov električne industrije, končnih izdelkov lesne industrije itd.

Predvideni rezultati v industriji so seveda odvisni od pravičnega in pravočasnega izvajanja novega plačnega sistema, od povečanja storilnosti, od boljše izkoriščanja kapacitet in boljše organizacije, od večjega

prizadevanja za dvig kvalitete in za znižanje proizvodnih stroškov in končne odprave, da se znižajo cene in, notranjem tržišču. Zato bo treba povečati aktivnost delavskih svetov, sindikalnih organizacij, zbornice in gospodarskih organov v republikah in v okrajih.

V gozdarstvu se priroke izboljšujejo

Sklepi naše skupščine v ločnem letu za odločnejšo politiko v pogledu varovanja gozdnega bogastva so rodili prve uspehe. Ukrajnih je bilo ca 35% žagarskih kapacitet. Izdan je bil zakon o omejitvi sečnje in predelave lesa iglavcev izpod določene mere, izvršena je bila bistvena reorganizacija tr-

KMETIJSTVU JE POSVEČENA VEČJA SKRBE

Ze lani je pokazala analiza gospodarskega razvoja v Jugoslaviji velika nesorazmerja in škodljiva kmetijske proizvodnje. Zato je družbeni plan že lani izvršil odločnejšo preobrat v naši investicijski politiki, posebno se zato, ker je že itak nizka proizvodnja žita in drugih prehranbenih kmetijskih pridelkov pricela resno obremenjevati našo plačilno bilanco. Nesorazmerja veliki vnos žita bodisi iz pomoči, bodisi iz nakupov je posebno v sušnih letih zahteval odvojitev ogromnih sredstev, da se zavaruje življenjska raven. Napačno bi bilo, poudarjati kmetijstvo v naši republici, češ da v jugoslovanskem merilu ne predstavljajo upoštevne čimline. Določene kmetijske panoge (n. pr. živinoreja, perutinarstvo, sadjarstvo in vinogradništvo) in predelavski določeni artikli (n. pr. krompir, hmelj) so za jugoslovanska in zunanja tržišča pomembna. V letošnjem letu je zvezni plan zagotovil večja sredstva za investicije v kmetijstvu, v predelovalni industriji in v regrese, v namenu stopnjevanja napore za čim hitrejši in uspešnejši dvig kmetijskega gospodarstva v Jugoslaviji. Produktivnost se še ni dovolj dvignila. Lani je bilo na razpolago kmetijstvu za investicije iz zveznih, republiških, okrajnih in lastnih virov 2347 milijonov din. Poleg tega so bila dana znatna sredstva iz zveznih virov. Republiški in okrajni organi so razpolagali z okoli 380 milijonov din za pospeševanje kmetijstva.

Predvidevamo, da se bo povečala proizvodnja za približno 5% v primerjavi z letom 1954. Dejstvo, da se skupni regres v državi povečujejo od lanskega leta 6 milijard na 13,6 milijard v letu 1955, daje poročstvo za boljše in obsežnejše obdelavo zemlje. Umetna gnojila se povečujejo za 100%, prav tako bodo povečane dobave zaščitnih sredstev, strojev in opreme. Zneska 16 milijard, kolikor predvideva zvezni sklad za investicije v kmetijstvu, bodo v določeni meri deležna tudi republiška kmetijska gospodarstva. Privatnim kmetom bodo v letu meri kakor v preteklem letu na razpolago ugodni krediti. Republika in okrajji so dolžni ustanoviti posebne sklade za pospeševanje kmetijstva in računamo, da bodo ti skladi znesli okoli 500 milijonov din. Republiški investicijski sklad določa 150 milijonov din za kmetijske namene.

Treba je posebej poudariti, da je zadrževanje lani doseglo nadaljnje lepe uspehe. Pri nas je sedaj 830 splošnih kmetijskih zadru, ki vključujejo nad 60% kmetijskih gospodarstev v Sloveniji. Te zadruge imajo nad 180 skupnih zadržnih posestev, 320 obratov za predelavo kmetijskih pridelkov, nad 300 obrtnih delavnic in nad 140 raznih manjših industrijskih in drugih obratov. Zadruge zajemajo z odkupi 60% vseh tržnih presežkov, od celotnega prometa na drobno pa 42%. Razvili so se tudi hranilni in kreditni odseki zadrug, ki jih je 431 z 277 milijoni din vlog. Lani so splošne kmetijske zadruge in zadržne zveze investirale v kmetijstvo nad poltrajsto milijardo dinarjev. V pospeševanju kmetijstva se kažejo kot rezultat zadržne aktivnosti predvsem uspehi v živinoreji, kjer posluje nad 700 odsekov, v semenski službi, kjer je aktivnih 257 odsekov, nadalje v gozdarstvu in čebelarstvu. Za razvoj kmetijsko-predelovalnih obratov so zadruge prispevale nad polovico svojih sredstev in to za mlekarne v Murski Soboti, Sežani, Ljubljani, Kobardu in Novem mestu. Tovarna močnih krmil, ki gre zdaj v obrat, je tudi njihova investicija, prav tako pripravljajo izgradnjo tovarne sladkorja v Prekmurju, vinske kleti v Brdih in v Bell krajini, hladilnice, obrate za brezalkoholne pijače itd.

V tej zvezi je treba ugotoviti,

govine z lesom, investicijska politika v lesni industriji se je pričela ekonomičneje izvajati itd. Lani se bila vložena za napredek gozdarstva večja sredstva kakor kdajkoli v pretekli. Samo za gojitvena dela, za investicije v gozdne ceste, gradnje in stavbe, za hudoorniška dela in za pogodovanje Krasa je bilo izdanih nad 150 milijonov din. Stremeti moramo za to, da čimprej izmamo naš posek z naravnim prirastkom in da tako začenjamo varčevati to izredno pomembno naravno bogastvo. Letos znižujemo skupno sečnje za 12%. V državnih gozdovih predvidevamo posek do 96% prirasta, v privatnih gozdovih pa ga moramo pri realni oceni še vedno predvideti za 130%. Vse kaže, da bo potreb-

VEDNO GOSPODARSTVO — FINANSIRANJE HE LOBNICE

Na novo ustanovljeni sklad za vodno gospodarstvo je omogočil pričetek sistematičnega urejanja tega zelo važnega gospodarskega področja. Organizacija Uprave za vodno gospodarstvo, organizacija tehničnih sekcij in skrb okrajnih ljudskih odborov je zagotovila smotno izkoriščanje sredstev, ki so se stekala v ta sklad. Iz republiških virov se je nateklo lani 530 milijonov din, ki so bila deloma uporabljeni za hudoorniška dela, za dotacije okrajnim ljudskim odborom in vodenim skupnostim, predvsem pa za vzdrževanje investicij na vseh večjih rekah v Sloveniji. Ta sklad omogoča tudi dodatne investicije za dvig elektroenergetskih kapacitet. Tako so bili lani kreditirani začetek dela na Čabranki in študij ter raziskave za akumulacijsko hidroelektrarno na Lobnici. Letošnji plan predvideva dotok sredstev v republiški sklad v znesku 900 milijonov dinarjev. Vanj bodo vplačevale vodne elektrarne in javne toplotne elektrarne po 0,90 din od oddane kWh. Sredstva od ostalih podjetij, ki izkoriščajo vodo, se bodo stekala v okrajne sklade.

Promet in trgovina

Gospodarsko življenje terja skladen razvoj tisti tistih panog, ki predstavljajo dopolnitev oz. podaljšanje proizvodnega procesa. To so promet, trgovina in obrt.

Glavno breme v prometu nosijo še vedno železnice. Stanje železnic v vsej državi in smemo reči, da v določeno pogledu v Sloveniji še posebej nikakor ni zadovoljivo. Gre za veliko izrabilost strojne parka in tudi prosovni naprav. Izrabilost vseh osnovnih sredstev železniških podjetij na področju Slovenije znaša skoraj 60%. Iz teh razlogov so predvideni letos za železnice posebni ukrepi, predvsem izkoriščanje celotne amortizacije in oprestitve zveznega davka na dobiček v korist investicijskih skladov. Republika je izvela dobiček iz osnove za obdobje, potrebno pa je, da pustijo okrajji oz. mestni ljudski odbori železniškim transportnim podjetjem neokrnjena sredstva. To bo brez dvoma olajšalo dosedajni težki položaj, ne bodo pa še ta sredstva zadostna. Predvidena sredstva za našo republiko bodo povečala potniški promet za 2%, tovarni pa za 4%. Nadaljevali bomo lahko gradbeno dela na celiskem vozlišču, elektrifikacijo proge Rakek-Ljubljana in dogradili postajni poslopji v Mariboru in na Jesenicah.

Stanje v poštno telegrafski in telefonski službi je ugodnejše. Letos bo možno iz lastnih in republiških sredstev zgraditi UKV zvezo Ljubljana-Bled, vzpostaviti direktno telefonsko zvezo s Trstom, Ptujem in Krškim, povečati telefonske zveze na odseku Ljubljana-Celje-Maribor ter avtomatizirati telefonske centrale v šestih večjih železnih centralah; nadalje povečati telefonske priključke, uvesti nove avtomobilske poštne proge itd.

Lani smo vložili v izgradnjo cest znatna sredstva. Skupaj s potrebno mehanizacijo znaša investiranja vsota 1409 milijonov din. Izvršili smo 26,2% vseh po voljni moderniziranih cest I. in II. reda v skupni dolžini 87 km. Tu gre predvsem za modernizacijo ceste Maribor-Trst. Poleg tega je bilo iz zveznih sredstev vloženo v avto-cesto Ljubljana-Zagreb 2400 milijonov din. Za vzdrževanje cest je bilo iz proračuna in iz drugih izrednih sredstev porabljenih 1206 milijonov din. Za letos zagotavlja proračun 1300 milijonov din za redno vzdrževanje, za investicije iz republiških sredstev pa predvideva predlog za avto-cesto Ljubljana-Zagreb 1500 milijonov din. Poleg tega se bo iz zveznih sredstev gradila v Sloveniji cesta Koper-Senožče, za katero je v zveznem planu določenih 750 milijonov din. Predlog je tedaj v tem, da se dokončajo dela na cesti Maribor-

mi se nadaljnja redukcija nerentabilnih žag in zmanjšanje proizvodnje v tistih obratih, ki še vedno trošijo les nerentabilno. Sredstva iz gozdnega sklada moramo usmerjati tudi v korist drevja z visokim prirastom, kot so topoli in vrba, odpirati moramo do sedaj zaprta gozdna področja, skratka, treba bo smotrnejše pristopiti k izkoriščanju gozdnih skladov in izvesti zadovoljivo organizacijo gozdarske službe v komunah oz. v skupnostih komun. S krediti iz gozdnih skladov, ki so namenjeni tisti industriji, ki zagotavlja racionalno uporabo lesa, bomo pripomogli k smotrnejši industrializaciji na tem področju in k izboljšanju strukture izvoza.

VEDNO GOSPODARSTVO — FINANSIRANJE HE LOBNICE

Na novo ustanovljeni sklad za vodno gospodarstvo je omogočil pričetek sistematičnega urejanja tega zelo važnega gospodarskega področja. Organizacija Uprave za vodno gospodarstvo, organizacija tehničnih sekcij in skrb okrajnih ljudskih odborov je zagotovila smotno izkoriščanje sredstev, ki so se stekala v ta sklad. Iz republiških virov se je nateklo lani 530 milijonov din, ki so bila deloma uporabljeni za hudoorniška dela, za dotacije okrajnim ljudskim odborom in vodenim skupnostim, predvsem pa za vzdrževanje investicij na vseh večjih rekah v Sloveniji. Ta sklad omogoča tudi dodatne investicije za dvig elektroenergetskih kapacitet. Tako so bili lani kreditirani začetek dela na Čabranki in študij ter raziskave za akumulacijsko hidroelektrarno na Lobnici. Letošnji plan predvideva dotok sredstev v republiški sklad v znesku 900 milijonov dinarjev. Vanj bodo vplačevale vodne elektrarne in javne toplotne elektrarne po 0,90 din od oddane kWh. Sredstva od ostalih podjetij, ki izkoriščajo vodo, se bodo stekala v okrajne sklade.

Promet in trgovina

Gospodarsko življenje terja skladen razvoj tisti tistih panog, ki predstavljajo dopolnitev oz. podaljšanje proizvodnega procesa. To so promet, trgovina in obrt.

Glavno breme v prometu nosijo še vedno železnice. Stanje železnic v vsej državi in smemo reči, da v določeno pogledu v Sloveniji še posebej nikakor ni zadovoljivo. Gre za veliko izrabilost strojne parka in tudi prosovni naprav. Izrabilost vseh osnovnih sredstev železniških podjetij na področju Slovenije znaša skoraj 60%. Iz teh razlogov so predvideni letos za železnice posebni ukrepi, predvsem izkoriščanje celotne amortizacije in oprestitve zveznega davka na dobiček v korist investicijskih skladov. Republika je izvela dobiček iz osnove za obdobje, potrebno pa je, da pustijo okrajji oz. mestni ljudski odbori železniškim transportnim podjetjem neokrnjena sredstva. To bo brez dvoma olajšalo dosedajni težki položaj, ne bodo pa še ta sredstva zadostna. Predvidena sredstva za našo republiko bodo povečala potniški promet za 2%, tovarni pa za 4%. Nadaljevali bomo lahko gradbeno dela na celiskem vozlišču, elektrifikacijo proge Rakek-Ljubljana in dogradili postajni poslopji v Mariboru in na Jesenicah.

Stanje v poštno telegrafski in telefonski službi je ugodnejše. Letos bo možno iz lastnih in republiških sredstev zgraditi UKV zvezo Ljubljana-Bled, vzpostaviti direktno telefonsko zvezo s Trstom, Ptujem in Krškim, povečati telefonske zveze na odseku Ljubljana-Celje-Maribor ter avtomatizirati telefonske centrale v šestih večjih železnih centralah; nadalje povečati telefonske priključke, uvesti nove avtomobilske poštne proge itd.

Lani smo vložili v izgradnjo cest znatna sredstva. Skupaj s potrebno mehanizacijo znaša investiranja vsota 1409 milijonov din. Izvršili smo 26,2% vseh po voljni moderniziranih cest I. in II. reda v skupni dolžini 87 km. Tu gre predvsem za modernizacijo ceste Maribor-Trst. Poleg tega je bilo iz zveznih sredstev vloženo v avto-cesto Ljubljana-Zagreb 2400 milijonov din. Za vzdrževanje cest je bilo iz proračuna in iz drugih izrednih sredstev porabljenih 1206 milijonov din. Za letos zagotavlja proračun 1300 milijonov din za redno vzdrževanje, za investicije iz republiških sredstev pa predvideva predlog za avto-cesto Ljubljana-Zagreb 1500 milijonov din. Poleg tega se bo iz zveznih sredstev gradila v Sloveniji cesta Koper-Senožče, za katero je v zveznem planu določenih 750 milijonov din. Predlog je tedaj v tem, da se dokončajo dela na cesti Maribor-

mi podjetji ljudskim odborom samim, se povečujejo možnosti in sredstva za nadaljnji razvoj obrtništvu. V kolikor obstoje tu še težave za socialistično področje v zvezi z večjimi stroški za administracijo, bo mogoče uporabiti določbo o pavšalnih prispevkih družbeni skupnosti in s tem poenostaviti vprašanja, ki so povzročala težave.

Razvoj gostinstva in turizma

Za razvoj gostinstva in turizma so predvsem važni že omenjeni predpisi, da odločajo o njihovi amortizaciji in o obrestih na osnovna sredstva okrajji, da so zveznega davka od dobička oproščeni in da imajo tako možnost za boljše in uspešnejši razvoj kot doslej. Povečanje prometa se pričakuje za 6%. Zaradi velike popularizacije Jugoslavije v zunanjem svetu se inozemski turizem v naši državi povečuje in ima perspektivo zelo naglega in uspešnega razvoja. Obstoj številnih turističnih dru-

Kakšni življenjski pogoji se obetajo letos

Kakšen položaj se obeta delovnemu človeku v predvidenih pogojih našega gospodarstva? Lanske izkušnje so pokazale nekatera nesorazmerja, ki so bila na račun življenjske ravni in dostojnega in mestnega prebivalstva. V planiranju za tekoče leto so zato izvršene določene preusmeritve, ki imajo namen zagotoviti dvig življenjskega standarda. Za lanske leto smo računali znižanje cen za 5% z ozirom na povprečje 1953 in na povečanje kupne moči prebivalstva za 1,8%, tako da bi količinska potrošnja porasla za 9 odstotkov. Podatki kažejo, da je bilo oktobra 1954 razmerje cen na december 1953 v vsem višje, in sicer pri živilih 9,3%, pri industrijskem blagu 7,1%, pri obrtniških uslugah 9,1%, pri kulturnih uslugah 2%, v gostinstvu 1%, pri stanovanjskih najemninah pa 52,5%. V istem času se je povečala kupna moč prebivalstva: pri delavcih in uslužbencah za 11,2%, dočim se je pri kmetih dvignila za 27,5%. Povprečje nam tedaj kaže, da se je potrošnja v preteklem letu zvišala, vendar ni dosegla planirane ravni. Treba je povečati, da še nimajo utrjene metodologije in ne dovolj točnih statističnih podatkov za zasledovanje gibanja tržišča in življenjskega standarda. Zato nam večkrat podatki kažejo drugačno sliko kot pa konkretna življenjske priroke. Priložnostna anketa, ki je bila izvršena pri 90 štiričlanskih delavskih in uslužbenških družinah, kaže, da zmore taka delavska družina, kjer je le njen poglavar v stalnem delovnem razmerju, z življenjskih stroškov, v enaki uslužbenški družini pa 91,3%.

4.5 MILIJARD DINARJEV ZA STANOVANJA

Vprašanje stanovanjske izgradnje je v celji Jugoslaviji pereče. Zato je zvezni plan sprejel določene ukrepe, ki imajo namen sistematično reševati to izgradnjo. Čeprav smo lani dali za gradnjo stanovanj pomembne zneske in to iz različnih virov: republika, okrajji, občine, podjetja, gospodarske organizacije, različni skladi itd., okoli 3 milijarde (privatna sredstva tu niso všteta), vendar še nismo šli v položaj, da bi zmogli v krajšem času premagati to krizo. Splošna preorientacija naše investicijske politike se mora v letošnjem letu pokazati prav v tem konkretnem vprašanju. Potrebe po stanovanjih znašajo v Sloveniji v mestih in industrijskih središčih okoli 23 tisoč 400 stanovanj. Če bi hoteli v celoti zadostiti potrebe po stanovanjih vsled naravnega prirastka, bi morali zgraditi letno okoli 1.100 stanovanj. Če bi hoteli tedaj že v desetih letih kriti obstoječi primanjkljaj v stanovanjih in pa zadovoljiti potrebe iz tekočega naravnega prirasta, bi morali zgraditi letno okoli 3.400 stanovanj. Kakšno perspektivo nam kaže preorientacija v naši investicijski politiki letos in s tem tudi za naslednja leta? Republika ustanavlja svoj sklad za kreditiranje izgradnje stanovanj v predvideni vsoti 300 milijonov. Za novogradnje in za adaptacije je določen znesek 139 milijonov. Pretečni del sredstev pa je treba seveda zagotoviti iz drugih virov. Izvršitev posebnega določila zveznega plana za gradnjo stanovanj v rudarskih predelih bo zagotovila okoli 354 milijonov sredstev. Okrajni skladi za kreditiranje stanovanjske izgradnje bodo znali predvidoma 350 milijonov. Republiški plan predlaga posebno določbo, da se od vseh investicijskih sredstev okrajnih ljudskih odborov obvezno zagotovi 25% za stanovanjsko izgradnjo, pri čemer se računata tisti del dobička gradbenih podjetij, ki je v smislu zvezne urede namenjen za stanovanja. Računamo, da bodo morala podjetja iz svojih skla-

stvu, nadalje, če se bo plačni sklad povečal za 75% (to povečanje gre na deloma na račun na novo zaposlenih, od 8-10% pa na račun povečanih plač) in če se denarni dohodki kmetijske prebivalstva povečajo za 2%, potem smemo pričakovati dvig kupne moči prebivalstva v povprečju za okoli 6%, pri delavcih in uslužbencah pa za okoli 8%. Predvideno povečanje povprečnih plač mora biti rezultat novega plačnega sistema, ki bo brez dvoma omogočil izboljšanje položaja delovnega človeka ter z istočasnim povečanjem proizvodnosti ustvarjal tudi večje dohodke komun in skupnosti komun. Ta sredstva bo treba usmerjati v tista področja, ki dvignejo obči standard.

Investicije za zdravstvo, prosveto in komunalne namene

Zato se v zvezi s takim predvidenim osebnim položajem prebivalstva letos v ni manjši meri ne odpira aktualno vprašanje, koliko bomo sposobni investirati v zdravstvo, prosveto, za komunalne potrebe in predvsem za stanovanjsko izgradnjo. Vsa ta področja vplivajo neposredna na življenjsko raven in je zato potrebno iz leta v leto intenzivneje misliti na urejanje teh vprašanj predvsem na ta način, da pri obči razdelitvi nacionalnega dohodka zagotovimo v te namene zadostna sredstva.

Lani smo vložili za potrebe zdravstva in socialnega skrbstva ter prosvete in kulture relativno največje sredstev. Odobrenih je bilo 4.019 milijonov, od tega 2.124 milijonov iz lokalnih virov. V letošnjem letu, ko želimo storiti nadaljnji korak v decentralizaciji, zadržuje republiški budžet investicij le v znesku 1.130 milijonov. S temi sredstvi naj se gradijo samo tisti objekti, ki imajo obči republiški značaj, vse druge investicije naj se prenesejo navzdol, kar je seveda upoštevano pri obči razdelitvi sredstev. Vsekakor bo dolžnost okrajnih ljudskih odborov, da bodo v svojih planih in proračunih upoštevali potrebe za ta področja in sem usmerili svoja sredstva.

Tudi komunalni in stanovanjski izgradnji je bila v letu 1954 posvečena večja skrb. V te namene je bilo odobrenih skupnih sredstev v naši republici 7.685 milijonov, od tega iz lokalnih virov in podjetij 5.349. V pomoč pasivnejših okrajjev je bilo iz republiškega kreditnega sklada, kljub odvzemu viškov, odobrenih 897 milijonov v komunalne svrhe. Razumljivo je, da ne more ostati pomoč iz osrednjih virov redna oblika dotiranja komunalne izgradnje. To mora v celoti postati nujni sestavni del sistematične politike komun in njihovih skupnosti. Le stanovanjsko izgradnjo bo treba zaradi posebne aktualnosti usmerjati s skupnimi napori.

Mast za Slovenijo

V reško pristanišče je pripeljala čezoceanska ladja »Makedonija«, ki je pripeljala iz Amerike 5548 sodov masti ali približno 700 ton. Iz naslovov na sodih je videti, da je večji del te masti namenjen Sloveniji; naslovljena so namreč na »Ljubljana-eksport«. Ostali del masti je naslovljen na uvozna podjetja drugih naših republik.

Obenem so izkrcali 50 sodov finega motornega olja za Zagreb. Istočasno raztovarjajo z ameriške ladje »Exilon« 1500 sodov masti kot tranzit čez našo državo v Avstrijo.

Mast, ki so jo izkrcali za Jugoslavijo, je del tiste količine 5000 ton, ki smo jo kupili v Ameriki za preskrbo prebivalstva. Približno polovica te količine je že prišla v državo, ostank pa naj bi prispel v celoti do sredine februarja.

Na splošno vzeto, je promet v reškem pristanišču te dni izredno velik. Dne 24. im. je bil dosežen svojevredni rekord: tega dne so izkrcali oziroma vkrcali 15.211 ton tovara. Tako velik delovni učinek (v natovarjanju in pretovarjanju) še ni bil dosežen, odkar obstoji reško pristanišče.

DREVI OB 20. URI SLAVNOSTNA AKADEMIJA V VELIKI UNIONIŠKI DVORANI V PROSLAVO DESELETNICE NAŠIH SINDIKATOV. — BOGAT KULTURNI SPORED. — VABLJENI VŠII — VSTOP PROST!

od srede na četrtak

Prezidij Vrhovnega sovjeta je v sredo objavil odlok, s katerim: 1. preneha vojno stanje med ZSSR in Nemčijo in se med njima vzpostavi redni odnos; 2. prenehajo vse pravne omejitve, izhajajoče iz vojnega stanja o odnosih do nemških državljanov, ki ne bodo več smatrani za državljane sovažne države; 3. prenehanje omejitve stanja z Nemčijo ne spreminja njenih mednarodnih pravnih obveznosti niti pravic in obveznosti, ki izhajajo iz obstoječih sporazumov med državami, v katerih se tičejo Nemčije kot celote.

Odlok vli vso krivdo za sedanjost položaj Nemčije izključno na tri zaborane velesile in izraža upanje, da bo ukrep Sovjetske zveze in letel na razumevanje nemškega prebivalstva, ki bo iz tega dvojnoveškega odloka črpalo novo silo v boju za združitve neodvisne domovine. V podobnem smislu so napisani tudi komentariji, ki so se pojavili v »Izvestijah« in v »Pravdi«.

Bonnska vlada je že v sredo popoldne objavila sporočilo, s katerim pozdravlja odlok, ugotavlja pa, da so zaborane velesile podoben korak napravile že pred tremi leti in poudarja pravice, ki si jih je pridržala Sovjetska zveza iz pogodb, ki jih je sklenila o Nemčiji z zahodnimi zavezniki. Pila pomen pa priznava odloku samo, če bo Sovjetska zveza priznala v svoobodni volitve in z ekonomsko olado sklenila mirovno pogodbo. Predpostavi za tako normalizacijo pa bi bila dokončna osoboditev vseh nemških ozemelj, ki so še v sovjetskih rokah. Bonn je vsekaror v istem položaju, ker mora računati z javnim mnenjem, ki je odločilno za taka vprašanja kot združitve Nemčije, z mnenjem nemškega, ki zahteva, naj se izloči vsaka možnost za sporazum z Nemčijo, brez ozira na usodo pariških sporazumov, predvsem pa priporabi kot prvi korak vzpostavitve rednih gospodarskih odnosov z ZSSR. In neovzdržno je z vsotom, ki ga bo nje nastavek napravilo na zahodne zveznike.

Je sporočila je jasno razvidno, da Adenauerjeva vlada vidi v odloku potezo, ki naj prepreči ratifikacijo pariških sporazumov, s poudarjenjem na svoobodnih volitvah in enakopravnih pogajanjih med bodočo vsenemško vlado in Sovjetsko zvezo pa skuša vsaj deloma zadovoljiti javno mnenje in opozicijo ter izklučiti vsako možnost, da bi sovjetska vlada vplivala na opredelitev združene Nemčije — z drugimi besedami: imeti hoče odprta vrata na Zahod tudi po združitvi.

Nad vsem skrbeti pa visi vprašanje: kakšen bo tretji korak Sovjetske zveze in kakšne bodo njegove posledice?

London in Pariz sta v sredo odgovorila na sovjetsko noto v zvezi s pariškimi sporazumi. Niti sta zanimivo poudarila sovjetskemu odloku o ukinitvi vojnega stanja z Nemčijo.

Predvsem poudarjata obe notii, da pariški sporazumi nikakor niso v nasprotju s sovjetsko-francosko in sovjetsko-ameriško pogodbo in obljubljenimi, da jih Sovjetska zveza misli odpovedati, če bodo sporazumi ratificirani. Britanska vlada je pripomnila, da je za tragično in nevarno razdelitev Nemčije kriva Sovjetska zveza, šlepa o oborožitvi Zahodne Nemčije je bil sprejet šele, ko je Vzhodna Nemčija dobila znanje oborožene sile. Atlantski pakt ima izključno obrambni značaj, poudarjata obe eladi v svojih notah, in zato nikakor ni v nasprotju s pogodbama, ki vežejo Veliko Britanijo in Francijo s Sovjetsko zvezo. Francoska odala v svojih notii ponovno omenja Mendès-Franceov predlog za četvero konferenco in pravi, da bo sprejela vsako pobudo v tej smeri.

Drugačnega odgovora ni bilo pričakovati.

Pred sporazumom glede Tunizije

Pariz, 27. jan. (Tanjug). Francosko-tunizijska pogajanja bodo skoraj končana in vse kaže, da bo v kratkem dosežen popoln sporazum. K temu je nedvomno pomagalo osebno zavzemanje predsednika francoske vlade Mendès-Francea, ki osebno sodeluje pri razgovorih. Francoski zastopniki so po mnenju dobro poučenih krogov sprejeli tunizijsko stališče, da mora notranja avtonomija obsegati tudi upravo nad policijo. Sedaj se dogovarjajo glede roka, v katerem naj bi policija polagoma prešla v pristojnost Tunizijcev. Obe strani se strinjata, da morajo francoski ravnatelji policije in glavni uradniki ostati še nekaj časa, niso se pa še sporazumeli glede tega, če naj bi, kakor zahteva tunizijska vlada, odgovornost za notranji red v Tuniziji prevzela vlada takoj. Tunizijci predlagajo kompro-

FORMOZA V OSPREDJU DOGAJANJA

Ali bo Varnostni svet posredoval?

V Londonu zatrjujejo, da želi Vel. Britanija doseči ustavitve sovražnosti — Vodja indijske delegacije v OZN pri Edenu

New York, 27. jan. (AP). Vse kaže, da bo jutrišnja seja Varnostnega sveta posebno važna, ker se širijo govorice, da bodo Združeni narodi po tem organu začeli korake za ureditev spora med Kitajsko in Formozo. Če se bo Varnostni svet odločil, prevzeti vlogo pomiritelja, bo moral sedanjí predsednik sveta Monroe (Nova Zelandija) razmisлити o tem, da bo treba po 32. členu Ustanovne listine povabiti obe stranki v sporu k razpravi v Varnostnem svetu.

Predsednik novozelandske vlade Sidney Holland in Lasly Monroe sta se v začetku tega tedna sešla z generalnim sekretarjem OZN Dagom Hammarskjöldom. Njihov razgovor je bil verjetno v zvezi s posredovanjem Varnostnega sveta v sporu zaradi Formoze. Na sedežu Združenih narodov govore, da bo Monroe, preden bo

Londonu mnenja, da povečanje ameriških vojaških efektívov na Formozo povečuje napetost, pravijo britanski uradni predstavniki, da se Velika Britanija nenehno posvetuje z ZDA z edinim namenom, doseči sporazum o ustavitvi sovražnosti. V britanskem zunanjem ministrstvu se je zvedelo, da je vodja indijske delegacije v Združenih narodih in diplomatski svetovalec predsednika indijske vlade Krišna Menon danes spet zaprosil za razgovor z Anthony Edenom. Iz zanesljivih virov se je zvedelo, da sta govorila o Formozi.

Washington, 27. jan. (AFP). Novozelandska vlada ne namerava prevzeti nikake obveznosti, ki bi jo zapletla v morebitne dogodke okrog Formoze, je izjavil danes novozelandski minister za zunanje zadeve McDonald. Novozelandska vlada je v stalnih stikih z Veliko Britanijo, ZDA in drugimi prijateljskimi državami, in proučuje ukrepe, ki bi bili potrebni v okviru OZN za ustavitve sovražnosti na obalah Kitajske, je dodal.

Tajpeh, 27. jan. (AP). Čang-kajškovo letalstvo je danes spet napadlo kitajski brodovje okrog otoka Jikjangšana in sam otok. Čang-kajškove oblasti pravijo, da se bodo odločili za izpraznitve Tačena, če bo ZDA to zahtevala in če bo Čang-kajšek dobil zagotovilo, da bodo ZDA začele »s pravilnejšo politiko« proti Peking-u.

London, 27. jan. (Reuter). Zvedelo se je, da namerava predsednik novozelandske vlade Sidney Holland predlagati, da bi LR Kitajska dobila otko, ki so sedaj v kuomintangskih rokah. V zamenjavo za to bi se morala zavezati, da ne bo načeljala vprašanja Formoze in Peskadorskijh otokov. V sporočilu, ki je bilo objavljeno pred odhodom Hollanda iz ZDA, je rečeno, da je Nova Zelandija trdno odločena na področju Formoze. Britanski minister za zunanje zadeve Eden je včeraj v Spodnjem domu izjavil, da bodo narodnosti imenovanega načrta objavljene po končnih razgovorih med Britanijo, ZDA in Novo Zelandijo.

Zahodnonemški parlament zaseda

Domnevajo, da bo Adenauer zahteval naglo ratifikacijo pariških sporazumov

Bonn, 27. jan. (Reuter). Danes se je v Bonnu začelo zasedanje zahodnonemškega Bundestaga, na katerem se bo dokončno odločilo, če se bo Zahodna Nemčija oborožila. Poslanci morajo proučiti pariške sporazume, ki dajejo Nemčiji suverenost in jim dovoljujejo oborožitev v okviru Atlantskega pakta.

Dr. Konrad Adenauer

Bundestag je pri prvem razpravljanju 16. decembra odobril pariške sporazume. Druga razprava, po kateri naj bi dokončno odobrili pariške sporazume, bo 24. februarja.

Zahodnonemški kancler Adenauer bo jutri predsedoval sestanku vlade, na katerem bodo verjetno razpravljali o zadnjem sovjetskem sklepu glede ukinitve vojnega stanja

S KONFERENCIJE PREDSEDNIKOV ARABSKIH DRŽAV V KAIRU

Enotno poveljstvo za arabsko vojsko

Egipt, Jordan, Sirija, Saudska Arabija in Libanon se ne bodo pridružili turško-iraškemu paktu

Kairo, 27. jan. (Reuter). V Kairu se je danes nadaljevala konferenca predsednikov vlad arabskih držav. Prvič, odkar se je začela, je na konferenci navzočih vseh osem zastopnikov, med njimi tudi zastopnika Jemena in Libije. Kakor se je zvedelo, so predsedniki vlad Jordana, Egipta, Sirije, Libanona in Saudske Arabije sklenili, da se ne bodo pridružili turško-iraškemu paktu. Hkrati so sprejeli egiptovski predlog o ustanovitvi enotnega poveljstva za arabsko vojsko. Zastopnik Iraka dr. Fadil

Džamali je prispel včeraj v Kairo, ko so že bili sprejeti ti sklepi. Pozval je arabske države, naj se glede na sedanji mednarodni položaj drža realistične politike. Irak zaupa v združeno arabsko fronto, toda tudi v obrambno sodelovanje z drugimi državami Srednjega vzhoda. Po izjavi predsednika konference bodo predsedniki danes zaključili razgovore, narkar bo objavljeno skupno sporočilo. Po današnji seji sta delegaciji Egipta in Iraka nadaljevali razgovore, da »bi razčistili nekatera vprašanja«. Današnji egiptovski časopisi ostro grajajo politiko Turčije do arabskih držav. »Al Ahram« piše, da izjave turškega ministra za zunanje zadeve v turškem parlamentu izdajajo namen Turčije, da bi

ukazovala na Srednjem vzhodu. Časopis obtožuje Turčijo, da hoče doseči »sklenitev sporazuma z arabskimi državami, v upanju, da jih bo tako odtrgala od Egipta in pritegnila k zahodnim silam«. »Al Akbar« piše, da bi morali turški državniki počakati do konca konference v Kairu. »Dobro vedo, kako kočljiv je sedanji položaj, vedeti pa bi morali tudi, da njihovo vmešavanje lahko samo še bolj zaplete stvar«. Časopis zaključuje, da zveze Turčije z arabskimi državami ne morejo biti več takšne, kot so bile prej. Kairo, 27. jan. Na davišnji konferenci predsednikov vlad arabskih držav so poslušali referat irškega predstavnika El Džamalija o vzrokih, ki so napolnili njegovo državo, da se je odločila za sklenitev pakta s Turčijo. Na popoldanski seji bodo razpravljali o Džamalijevi izjavi.

MOSEVA, 27. jan. (AFP). V Moskvi so 25. januarja podpisali pogodbo o rednem letalskem prometu med Moskvo in Bukaresto. Za letalski promet bodo skrbela civilna letalska družba obeh držav.

S POTI PO ITALIJI

Oaza v Piemontu

Sneg je v debelih kosmih padal na vlažna tla in z belo odino prekrival strehe tesno stisnjenih hiš, ko sem po enourni vožnji stopila iz avtobusa v Ivreji. Bila sem na vratih doline Aosta, znane po svojih krasnih smučiških, v političnih krogih pa po posebni avtonomiji, ki jo je dobila ta pokrajina po vojni zaradi francoske manjšine, ki živi v teh krajih. Mikalo me je, da bi šla dalje, saj me vprašanja narodnih manjšin, že od nekdaj zanimajo, toda moj načrt za ta dan je bil drugačen. Hotela sem si ogledati tovarno pisalnih strojev Olivetti. Ustavila sem mlado vavjenko, ki je hitela mimo mene in jo povprašala kje leži tovarniško poslopje. Skupaj sva šle prek mostu čez Doro mimo starinskega hotela, ki kakor grad povodnega moza raste iz reke, po edini široki cesti v tem malem mestu s 16.000 prebivalci. In tako sem prišla do ozke ulice, ki vodi v »mesto v mestu« v podjetje Olivetti.

V propagandnem oddelku podjetja me je sprejel dr. Dotti. Med vojno je bil kot partizan v Severni Italiji skupaj z nekimi Jugoslovanci, od katerega se je naučil tudi ne-

na to, da je vse čimbolj nevarno, hkrati pa okusno. V New Yorku, kjer so pred kratkim odprli svojo trgovino, so pred vrata trgovine postavili pisalni stroj, na katerem vsakdo lahko poskuša pisati. Kljub temu, da so se njihovi izdelki že afirmirali na najtežjih svetovnih tržiščih, kakor sta ameriško in nemško, posvečajo največjo pozornost propagandi in organizaciji prodaje. Ustanovili so tudi posebno službo za popravila in čiščenje strojev, da bi se čimbolj povežali z odjemalci. Bolj kot organizacija proizvodnje me je zanimala organizacija socialnega skrbstva za delavstvo v tem podjetju. Nanjo so me kot na izjemnem primer opozarjali že v Rimu, saj velja v italijanskem merilu za naravnost vzorno. Ing. Adriano Olivetti, predsednik delniške družbe, ki samo v svojem osrednjem podjetju v Ivreji zaposluje nad 6500 delavcev, pojasnjuje v svoji knjigi »Socialne ustanove in pomoč v tovarni«, da ga je prav to, da bi dosegel večjo povezanost in sodelovanje med delavstvom in vodilnim kadrom, vodilo pri socialnih ukrepih v tovarni.

Razumljivo je, da je z vsemi socialnimi ukrepi, ki jih je izvedel v svojem podjetju ing. Olivetti koristil podjetju. S tem, da je vsestransko poskrbel za življenje svojih delavcev in nameščencev, je prav

NOVICE V SLIKI

Predele ob toku rek Seine, Marne in Olse je zadela najhujša poplava, kar jih pomnijo od leta 1910. Reke so naraščale tako naglo, da je grozila nevarnost, da pred leti pripravljeni in večkrat preizkušeni načrti varnostnih ukrepov proti poplavam ne bo kos divjim vodam. Samo v Parizu je moralo 5000 ljudi zapustiti svo je domove. Boj proti pobesnelim valovom je bil podoben zagriženi borbi branilcev oblegane trdnjave. Ministrski predsednik Mendès-France je bil ves čas »na sprednjem obrambnem ukrepu v Parizu«. V sredo zjutraj so Parizani po nekaj razburljivih dneh prvič laže zadihali, ko so opazili, da je voda, ki je drla čez Invalidski most in segla kipu afriškega str elca na njem že do ramen, začela upadati, čeprav je počasi, komaj dva centimetra na uro. Tudi v drugih predelih so v o de začele upadati, ki je poneči od torka na sredo nehale deževati. Uradna poročila zagotavljajo, da je nevarnost nadaljnjih poplav že minila. Sodiijo pa, da bo znašala nekaj milijard frankov, zaradi porušeni mostov, nasipov, razjedeni cest in spodkopanih hiš, zaradi izgubljenih mezd in delovnega časa v podjetjih, ki so morala ustaviti proizvodnjo. Trajalo bo precej časa, preden se bodo begunci lahko vrnil v svoje na pol porušene domove, preden bodo delavci očistili svoje delavnice in stroje. Dvomljivo je tudi če se bodo po lja do pomladi dovolj osušila za setev. Povrh vsega grozi še nevarnost zaradi epidemij. Le požrtvovalnosti vojske — samo v Parizu je poveljstvo posla lo k reševanju okrog 1000 vojakov pionirjev — gasilcev in reševalnih ekip gre zasluga, da ni bilo člo večjih žrtev.

V Parizu spet razpravljajo

Mendès-France je poročal odboru za zunanje zadeve in narodno obrambo sveta republike — Še vedno je za konferenco »štiriha

moral prej dobiti dovoljenje za to.

Pariz, 27. jan. (AFP). Predsednik vlade Mendès-France je danes na izrednem sestanku odbora za zunanje zadeve in narodno obrambo sveta republike podal poročilo o pariških sporazumih. Svet republike mora 8. februarja začeti debato o besedilu pariških sporazumov, ki ga je narodna skupščina odobrila po prvem branju. Odbori sveta že pri-

pravljajo uvodna poročila za to debato. Politični opazovalci menijo, da do 8. februarja poročila verjetno ne bodo pripravljena in da ni gotovo, če se bo ta prava. Mnogi senatorji, ki so za ratifikacijo pariških sporazumov, bi želeli, da bi Zahodna Nemčija pred to debato zavzela jasno stališče do sporazumov, ki obravnava jo posarsko področje.

O konferenci za ustanovitev agencije o oborožitvi in razdeljevanju orožja je Mendès-France dejal, da so se sporazumeli, da bo agencija ustanovljena v dveh obdobjih in da je za drugo obdobje določen zelo strog nadzorstveni sistem. Povedal je tudi, da nimajo nikakega tajnega sporazuma, po katerem bi se spremenil kontingent nemške vojske, ki je določen na dvanajst divizij. Na koncu je pozval člane komisije sveta republike, naj ne dajejo spreminjalnih predlogov k besedilu pariških sporazumov.

Zvedelo se je, da namerava general De Gaulle predlagati k besedilu pariških sporazumov amandna, po katerem naj bi se pred uveljavljenjem pariških sporazumov skušali dogovoriti z Vzhodom o največjih mednarodnih problemih. — Če bi svet republike sprejel ta amandna, bi morali predložiti pariške sporazume narodni skupščini v ponovno branje. Izid drugega branja bi bil po splošnem mnenju v Parizu zelo negotov.

Pariz, 27. jan. (Tanjug). Na skupni seji komisije za narodno obrambo in zunanjo politiko sveta republike, ki sta dan lahko začela glavna razpravljalni o besedilu pariških sporazumov, je izjavil

Zvedelo se je, da namerava general De Gaulle predlagati k besedilu pariških sporazumov amandna, po katerem naj bi se pred uveljavljenjem pariških sporazumov skušali dogovoriti z Vzhodom o največjih mednarodnih problemih. — Če bi svet republike sprejel ta amandna, bi morali predložiti pariške sporazume narodni skupščini v ponovno branje. Izid drugega branja bi bil po splošnem mnenju v Parizu zelo negotov.

Mendès-France

Mendès-France, da ne gre za razlaganje francosko-nemškega sporazuma o Posarju, pač pa za njegovo izvajanje, kar ne bo povzročilo nikakih resnejših političnih posledic.

Glede poroštev Velike Britanije, da bodo njene čete ostale v Evropi, je Mendès-France dejal, da jih bo le-ta umaknila samo v določenih primerih. Francija pa bo uživala vso svobodo in bo lahko odpopkalcila svoje čete pod evropskim poveljstvom, ne da bi

Ratifikacija v Kanadi

Ottawa, 27. jan. (Reuter). Kanadski spodnji dom je danes ratificiral pariške sporazume o oborožitvi Zahodne Nemčije. Za ratifikacijo je glasovalo 215 poslancev, proti pa dvanajst.

pa od časa do časa pospravijo stroje in prireajo med opoldanskim odmorom kulturne prireditve. Na hodniku od izhoda je velika razglasna deska, ki je razdeljena na šest ali sedem delov. Vsaka sindikalna organizacija, kulturno ali športno društvo podjetja ima tu svoj določen prostor, na katerem obvešča članstvo o sestankih, prireditvah in drugih akcijah. Bilo je nekaj čez enajsto uro, ko sva prišla v tovarniško menzo, veliko dvorano z mizami in 1500 stoli, ki so bili še prazni, toda ob pultu pri kuhinji so se že drenjali nekateri nameščenci, ki morajo biti med opoldanskim odmorom na svojih mestih. Prosto-ri sami se ne razlikujejo mnogo od običajnih tovarniških menz, morda le po velikosti, precej različna pa je organizacija. To pravzaprav ni taka menza, kakršnih smo vajeni. Tu lahko vsakdo izbira po svoji želji in okusu in ni prisiljen jesti menu, ki ga običajno servirajo v menzah. Kompletno kosilo od predjed do sira in sadja stane okrog 250 lir, kar je res malenkost v primerjavi s cenami hrane po gostinah in restavracijah. Da je prehrana cenejša, so uvedli nekaj sistem »postreži si sam«; delavci in nameščenci si na servirni mizi ob kuhinji izberejo jedi, s tem odpadejo stroški za strežno osebje. (Se nadaljuje)

Kaj je novega v dolini hidrocentral?

Dravske elektrarne so dale doslej blizu 8 milijard kWh električne energije — Gradbena dela na gradbišču v Vuhredu dobro napredujejo — V Dravogradu montirajo tretji agregat — Priprave za Lobjnico so v polnem teku

Ker ostaja elektrifikacija tudi na sedanji stopnji razvoja našega gospodarstva na prvem mestu, utegnejo biti celo drobne novičke z dravskih hidrocentral zelo zanimive. Če se omejimo samo na vest o dosedanjih proizvodnih električnih energije s tega področja, odkrijemo znatno bogastvo, ki nam ga je že dala in nam bo še dajala ukročena vodna sila Drave. V številni elektrarne, veterana dravskih elektrarn, ki dela že od leta 1918,

kWh električne energije. Ostalo, nad 6,5 milijard pa odpada na elektrarno Falò.

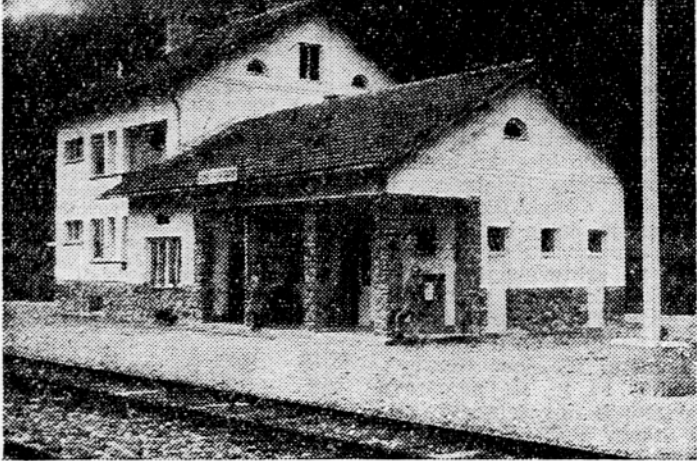
Novo tovarno, predvsem elektralizira v Kidričevem, pa zahtevajo še več električne energije, kakor jim pri sedanjih zmogljivosti elektrarn lahko nudimo. Zato se težko pričakuje, kdaj se bo zavrtila prva turbinna na gradbišču nove hidrocentralne v Vuhredu.

Letošnja zima je bila tudi za graditelje dravskih hidrocentral posebno ugodna. Do nedavnega, ko je pritisnil mraz, so na gradbišču v Vuhredu delali noč in dan. Gradbena dela so tako dobro napredovala, da so nadomestili vse zamujeno. Rok za montažo prve turbine je 1. maj in bodo gradbeniki omogočili montažo celo 15 dni prej. Od dobaviteljev hidromehanske opreme pa je odvisno, če bodo

ne zemlje. Stolpa žerjavov sta visoka po 32 metrov, nagneta pa se lahko do 9 metrov v dve smeri.

Podjetje »Tehnogradnje« je začelo tudi delati za zavarovanje železnice in graditi nov betonski most pri Vuhredu, ker bo sedanji leseni most zaradi zajetije neuporaben. Z novo hidrocentralo so domačini pridobili tudi lepo novo postajno poslopje, na katerega so lahko ponosni.

Tudi v elektrarno Dravograd so prišle delovne ekipe. Kot kompenzacija za oddano električno energijo bodo Avstrijci dobavili dravski elektrarni tretji agregat. Tvrdisi »Andritz« in »AEG« že pošiljata posamezne dele agregata in turbine. Rokov dobave se držita firmi dokaj točno in zato montažna dela, ki jih izvaja mariborska »Hidromontaža«, lepo napredujejo. Računajo, da bodo do 15. aprila montažna dela v glavnem končali in bodo

Nova železniška postaja Vuhred — Elektrarna

Tovarna gradbenih polizdelkov je izdelala slab gramoz

Dne 19. t. m. je bil v slovenskem poročevalcu objavljen odgovor na moj članek, napisan v istem časopisu dne 17. novembra 1954, z naslovom »Tovarna betonskih polizdelkov izdeluje slab gramoz«. Zaradi pravilnega obveščanja javnosti moram k omenjenemu problemu dodati še naslednje:

Za določitev kvalitete materiala imamo v Ljubljani Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, uradno in splošno priznano institucijo, ki je kompetentna dajati merodajne izjave o kvaliteti gradbenih materialov. Zavod ima na razpolago vse najmodernejše tehnične metode za raziskavo gradbenega materiala in tudi odličen strokovni kader, ki že dolga leta dela na tem področju. Ni razumljivo, zakaj naj bi potem »Gradise« dokazoval kvaliteto tega gramaza mimo Zavoda za raziskavo materiala.

Podjetje »Gradise« je lahko doseglo s tem gramozom zadovoljive rezultate pri izdelavi NAVA-NEGA betona, ker se slaba kvaliteta gramaza ni izkazala v omenjenih objektih, ki jih je izdelal. Če gramoz ni dosegel svoje kvalitete, bi se to odrazilo na običajnih mark lahko nadomestiti s spremembo količin drugih sestavnih materialov (več cimenta, manj vode) in dobro gradljivo. Tudi v koštemo delu, t. j. betonu BOL-JSE kvalitete (višji mark — ME 450 in več), potem moramo imeti vse sestavne materiale popolnoma dobre. V nasprotju s tem, kar je došlo v objavi, torej izjavo, kar bo najkonec konec odkril pomankljivost enega od sestavnih materialov v betonu.

Natančna kvaliteta gramaza se lahko ugotovi samo v Zavodu za raziskavo materiala, ki je za takšne preiskave opremljen z vsemi potrebnimi pripomočki. Če sedaj analiziramo rezultate preiskav tega gramaza pred objavo članka dne 17. nov. 1954 in rezultate preiskav, po objavi gornjega članka, potem pridemo do zaključka, da je ta gramoz v resnici CELO SLABSI, kot je bil prikazan v omenjenem članku z dne 17. nov. 1954.

V prvotnem članku je bila namreč omenjena samo pomankljivost tega gramaza zaradi prevelikega procenta odplakljivih snovi, preneslo povedano, ker je bil ta gramoz prevelik umazan. Pomenejske preiskave so pokazale, da ima ta gramoz še eno resno hibo, namreč da tudi ni pravilno granuliran, t. j. v posameznih frakcijah tega gramaza niso vsebovani samo isti partikli, ki bi se lahko v tej frakciji nahajali. V posameznih frakcijah je bilo do 46% partikov in drugih frakcij. Pokazalo se je tudi, da količina teh tujih prisilov v posameznih frakcijah ni zmeraj enaka in da varilna od preskave do preskave. Torej potrošnik dejansko ni kot ni mogel natančno vedeti, kakšen material ima pred seboj. Folg tega ne drži tudi navedba v članku z dne 19. t. m., da gramoz ni nikoli imel več odplakljivih

vih snovi kot 2%. Celo pri preiskavi, ki je bila izvršena takoj po objavi mojega članka na začetku same tovarne, je procent odplakljivosti bil večji kot 2%.

Seveda s temi pogoji ni mogoče govoriti o nekakšni kvaliteti tega gramaza. Zato je povsem razumljivo, da poročilo Zavoda za raziskavo materiala navaja v zaključku o rezultatih preiskav dobesedno: »material ne ustreza kvaliteti, ki bi se od separacije lahko zahtevala«.

Celotna zadeva glede kvalitete tega gramaza je prišla po objavi mojega članka slučajno pred svetovno znanega strokovnjaka za raziskavo materiala prof. dr. inž. M. Roša iz Zürich, ki se je takrat mudil v Ljubljani.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

Glede na gornja dejstva, uradno rezultate preiskav in omenjene izjave mislim, da ni nobenega podjetja, ki bi zmožilo dokazati, da je ta gramoz je kvaliteten, ali ne. Prof. Roš glode kvalitete tega gramaza izrekel precej bolj ostro in kategorično sodbo, kot sem jo jaz podal v članku z dne 17. novembra 1954.

KULTURNI RAZGLEDI

V zasavskih revirih postaja knjiga čedalje bolj pomembno vzgojno sredstvo

Oni dan sem gledal v neki revirski knjižnici desetino ljudi, ki so se ljubeče sklanjali nad seznam knjig. Dva starjša ruderja sta se zapletla v pogovor in pri tem je dejal prvi: »Tokrat sem si spet izbral Cankarko. Sicer sem ga že prebral, toda vedno znova odkrivam v njegovih delih lepote, ki me silijo, da se vrnem k njemu«. Kasneje mu je knjižničarka izročila peti zvezek Cankarkaj, ki ga je moč skrbno zavil v papir in se poslovlilo.

To me je pravzaprav napolnilo, da sem jel razmišljati o naših knjižnicah; koliko ljudi knjige bere in kakšne knjige so jim najbolj všeč. Ugotoviti sem naslednje zanimivosti: V trboveljskem okraju postaje približno 18 knjižnic (sem so všete tudi vaške), ki jih obiskuje približno 1900 stalnih obiskovalcev. Točno število knjig do danes še ni ugotovljeno, vendar menijo, da jih je približno 25 do 28.000. V teh knjižnicah je moč dobiti dobre in napredne knjige, zlasti v revirskih, ki kupujejo več ali manj vse nove knjige. Knjige bere stari in mladi, ljudje vseh poklicev. Zanimivo je to, da so čitane najbolj knjige naših domačih avtorjev, predvsem Prežihovega Voranca, Franceta Bevka, Ivana Po-

Simfonični koncert Slovenske filharmonije

Dirigent: Tauno Hannikainen — Solist: Jörg Demus

Finski dirigent Tauno Hannikainen, ki je bil dolgo leta šef-dirigent »Cikške filharmonije«, je že interpretiral Bachovega »Preludija« v 6. in 7. lastni instrumentaciji za godala in štiri pišala pokazal, da spada med dirigente, ki z mirno dominirajočo gesto dosežejo od orkestra isto, za kar morajo drugi izgubiti dušo. Pogledljivo izpreta tenatika, dinamično preudaroma zgrajena in stopnjavana, je v slogovno brezhibni priredbi predstavila skladbo. Pianist Jörg Demus je na Dunaju znano ime in zadnji stavek Beethovega koncerta v 7. mollu je bil tudi tako zaigran, da je sloves pianista opravičeval, medtem ko je v drugem stavku manjka toplota, v prvem stavku pa so bile prav občutne razlike pri mnogih bolj posrejen. Tretji stavek je bil v klavirju in orkestru najboljši: poim zviljanja in temperamentno, stalno in virtuosno odličen.

Jean Sibelius, čigar 5. simfonijo smo silnoli, pripada kompozicijsko nacionalno-romantični vrstje. Zahodni muzikologi popolnoma upravičeno zaključujejo, da je uporaba narodne tematike zapreka za simfonično ustvarjanje velikih oblik, ker je preveč zaključena vase, preveč kratkosporna, naravno prenežno razlikovita in neodločitvena — vse lastnosti, ki jih mora tematika sonatnega simfoničnega stavka nujno imeti. Zato med zastopniki narodno-romantične štrne najdemo zelo malo skladateljev simfonij in zato imajo te simfonije, razen pri Dvoržaku in Čajkovskem, katerima so pa sodobniki očitali nenacionalnost, tako malo popularnosti. Pomislimo samo na Glazunova, Borodina, Čadajeva, Griega itd. Med te skladatelje spada Jean Sibelius kot edini novoromantični nordijski skladatelj simfonij, iz katerih veje duh po njegovi domovini: močvirje, gozd, morje in skalnate pečine. Sibelius je torej zemlja, da je njegova glasba še danes v Evropi tuja, tako tuja, da je n. pr. Hannikainen pred dvema letoma dirigiral prvo izvedbo njegove pete simfonije na

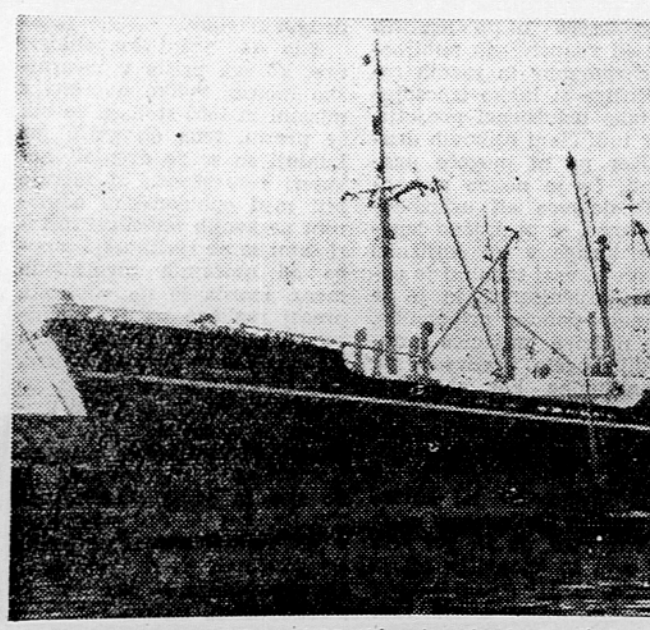
Večer francoske skladateljice Germaine Tailleferre in baritonista Bernarda Leforta

Ob izbruhu prve svetovne vojne je v Franciji prišel do viske boji med wagnerijanci in impresionisti. To je trajalo še dolgo po koncu vojne, ko sta ob nasprotnika dobila novega, skupnega napadala — mlado francosko modernost. Iz občutka, da nastaja novo ericijsko obdobje, se je rodila potreba po novem obdobju tuzi v glasbi. Med skladatelji, ki so vodili to gibanje, je že pred koncem vojne nastala trdna vez, iz te skupine pa se je naposled izločila skupina sestih, ki je postala v francoski glasbi po zaslugi Erica Sateja znan in vpliven faktor. Germaine Tailleferre je bila edina ženska v tej skupini, kateri so pripadali še Louis Durey, Georges Auric, Arthur Honegger, Francis Poulenc in Darius Milhaud.

Dober nastop — slab obisk

V nedeljo popoldne so jeziki mladinci v okviru svojega delavskega prosvetnega društva »Svoboda« privedli glasbeni nastop. Program so nastudirali sami in ga tudi organizacijsko dobro izpeljali. Obsegal je dela klasike, romantike ter najmodernejše smeri. Pevski del programa pa je izvedel baritonist Marjan Preznik, ki je pokazal precejšnje tehnično znanje. Mladi glasbeniki so izvajali tudi nekaj lastnih skladb, žal pa obisk te pomembne kulturne prireditve ni bil zadovoljiv in bi zaslužili vsaj s strani društvenih članov malo več pozornosti. Mladinci »Svobode« na jeziki bodo nastopili s svojim glasbenim programom v nedeljo, 30. t. m. v Domžalah in upamo, da jih bomo v prihodnosti kmalu in še večkrat slišali na podobnih koncertih. I. L.

Posvetovanje strokovnjakov industrije olja

Zagreb, 27. jan. V Zagrebu se je končalo dvodnevno posvetovanje strokovnjakov združenj industrije olja FLR Jugoslavije. Razpravljali so o perspektivah za boljše vzgojo raznih oljnic. Strokovnjaki so poudarili, da so v vseh naših republikah odlične vrste semen in možnosti za vzgojo kakovosti oljnic, kakor tudi, da bo potrebno v vaseh čimprej propagande za večji pridelok oljnic. M. B.

Se enkrat v članku »Kdo bo odgovoren«

Iz zadnjega članka v »Slov. poročevalcu« z dne 26. januarja bi sledilo, da Otocina ni bil izdalen zato, ker se brez recepta ne sme izdati, ne pa zato, ker se po 19. uri zdravila brez recepta ne izdajajo. Zakaj pa sem potem podnevi vedno dobival Otocin brez recepta? Tudi to pot sem ga dobil naslednjega dne zjutraj v eni drugi lekarni brez najmanjšega pomisleka od strani strokovnega uslužbenstva. Razen tega mi je bil izobraževanec znano, da Otocin ne vsebuje ničesar strupenega in je zato pretirano poudarjanje recepta. Nadlegovati dežurnega zdravniška samo zaradi recepta smatram za neprimerno. Glede izjav podpisanih zdravnikov, da Otocin ni primerno sredstvo za zdravljenje vnetja ušesa imam tomen: ne nejasnost: zakaj v navodilih stoji dobesedno (hrvatski tekst): »Otocin služi za ublaževanje bolečine kod upala srednjeg i vanjskog uha, kao i

Pisma uredništvu

stveni dom Golnik in v Slivnici na Pohorju ter je ozdravela s pomočjo plastike. Zdravnik me je napotil v dispanser v Ptuj, kjer sem bil pregledan 5. 8. 1954 (ugotovilo razširjene dihalne cevke in na levi strani zastarele popnene rane v velikosti koruznega zrna na pljučih). Dne 14. avgusta sem zbolel za pljučnico. Ker nimam sredstev za bolnišnico, sem bolehal na domu in me je zdravnik 25. 8. 1954 napotil v bolnišnico zaradi ugotovitve bolezni (sum paratifusa). Dne 26. 8. 1954 so ugotovili v bolnišnici v Ptuj ugotovili rano na levi strani pljuč v velikosti koruznega zrna (pozitiv) in me napotili na redno pot zdravljenja v dispanser v Ptuj, kjer so me pregledali in slikali ter me po 14 dneh z vlogo in sliko poslali v zdravilišče TBC v Ormož. Od tega časa je že 5 mesecev, odkar ležim doma brez zdravil, nimam tudi nobenih sredstev zanje. Štirje otroci moje hčere, stari od 2 do 7 let, in vnukinja moje umrle hčerke (mož je padel v vojni in sem skrbnik jaz) se gibljejo v neposredni bližini, kar jim je v veliko nevarnost, jaz sam pa ne vem, kam naj se izognem. Nisem v delovnih odnosih, 35 let delam sam in plačujem predpisane davke, vendar pa naj bi to upoštevali, da ne bi drugi prišli v nevarnost okužbe, ki je v današnji stanovanjski krizi glavni vzrok. Ropič Joško, Ptuj, Budina 34 sem privatni krojaški obrtnik

Okrajni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljana vabi na PREDAVANJE

»O Indiji, Burmi in drugih deželah jugovzhodne Azije« Predava tovariš Milentije Popović, član Glavnega odbora SZDL Jugoslavije in predsednik gospodarskega odbora Ljudske skupščine FLRJ. Predavanje bo v veliki uniojski dvorani v soboto, dne 29. t. m. ob 17. uri. Vstop prost

»Kakor smo poročali pred kratkim, je prispela v splitsko pristanišče japonska ladja »Jokohama Maru«, katero se vzpostavlja prvič v zgodovini redne mesečne in Japonsko in Jugoslavijo. — Ladja — na sliki v splitskem pristanišču — ima nastoin 10.189 ton in razvija na uro hitrost 19,7 morskih milj. V splitsko pristanišče je pripeljala prvi del, to je 1200 ton strojev za tovarno viskoso v Loznici.

Murska Sobota v luči bodoče komunne

Perspektive za nadaljnji gospodarski napredek

Pred dnevi je bila v Murski Soboti občinska konferenca Socialistične zveze. O vlogi in nalogah SZDL v bodoči komunni je govoril predsednik Jože Vild. Njegova izjava so v številni razpravi dopolnili živalski delavci.

Soboška občina ima že sedaj važno mesto v prekmurškem gospodarstvu. Njeni prebivalci ustvarjajo 536 milijonov din narodnega dohodka na leto ali 21% vsega narodnega dohodka v pokrajini. Na prebivalca odpade na leto nekaj nad 57.000 din. Občina je goste naseljena in šteje nad 9000 prebivalcev, med njimi 41% kmetijskih ljudi. Čeprav je tako, daje kmetijstvo le 20% narodnega dohodka, ostalo pa ustvarjajo v industriji, gradbeništvu, trgovini, gostinstvu in obrti. V mestu je pet večjih industrijskih podjetij, gradbeno podjetje, 19 obrtnih obratov socialističnega sektorja, 27 trgovskih in gostinskih obratov in 167 zasebnih obrtnih obratov.

Gospodarska podjetja — hrbenica bodoče komunne

Med soboškimi podjetji se je najbolj uveljavila tovarna perila »Mura«. Njeni proizvodi so znani po vsej državi. Zaradi dobre kakovosti izdelkov si je osvojila stalna tržišča in odjemalce. Delovni kolektiv je znatno povečal proizvodnjo in delovno storilnost, kar je zasluga dobrega strokovnega kadra in prizadevanja vodilnih uslužbencev. Sedaj gradijo nove prostore za prirobovalnico. Dela bodo terjala okrog 10 milijonov din, ki jih bodo pridobili z izboljšanjem delovnega procesa in prihrankom na surovinah. V podjetju vzorno skrbijo za higieno in zdravje, prav tako pa so dosegli lepe uspehe tudi na kulturnem in telesnovzgojnem področju. Izboljšati bodo na papirju. Podjetje ima domorabi še splošno izobraževalno delo med članicami kolektiva.

Tovarna mesnih izdelkov ima zaradi razvite živinoreje v Obmurgu izjemen pomen za vso pokrajino. Podjetje ne uspeva tako, kakor bi bilo pričakovati; nekaj zaradi zastarelih naprav in strojev, precej pa tudi zaradi slabega vodstva. Organi delavskega upravljanja kažejo premalo zanimanja za dosledno izpolnjevanje gospodarskih predpisov, zaradi česar je bilo pod-

jetje tudi kaznovano z globo. Obrat postopno obnavljajo. Lani so vložili 23 milijonov din lastnih sredstev v nove hladilne naprave. V podjetju se bodo morali resneje zavzeti za izboljšanje proizvodnje in povečanje raznolikosti izdelkov. Mnogo obeta tudi nova mlekarina, o kateri smo že pisali, pa tudi obmurska tiskarna, ki ima najmodernejšo inozemsko stroje. Precej bi koristila tudi povezanost med posameznimi podjetji. Tako bi lahko delovni kolektiv industrije galanterijskih izdelkov »Panonija« izdeloval tudi pločevinaste konzervne škatle, obmurska tiskarna bi tiskala etikete in izdelovala vrečice za mleko v prahu itd. »Panonija« ima razmeroma najbolj ugodne pogoje za nadaljnji razvoj in si je s svojimi izdelki že pridobila sloves na notranjem trgu. Zaradi neelastičnosti in premajhnega zanimanja vodstva pa močno zaostaja za možnostmi razvoja. Obrat bi morali razširiti in osvojiti nove proizvode, za katere je pri nas največje povpraševanje. Organi delavskega upravljanja sicer dajejo vodstvu pametne predloge, ki pa po navadi ostanejo le mrtva črka brez strokovnih kader in bi se lahko razvilo v večji industrijski obrat.

Lep napredek na soboškem kmetijskem posestvu

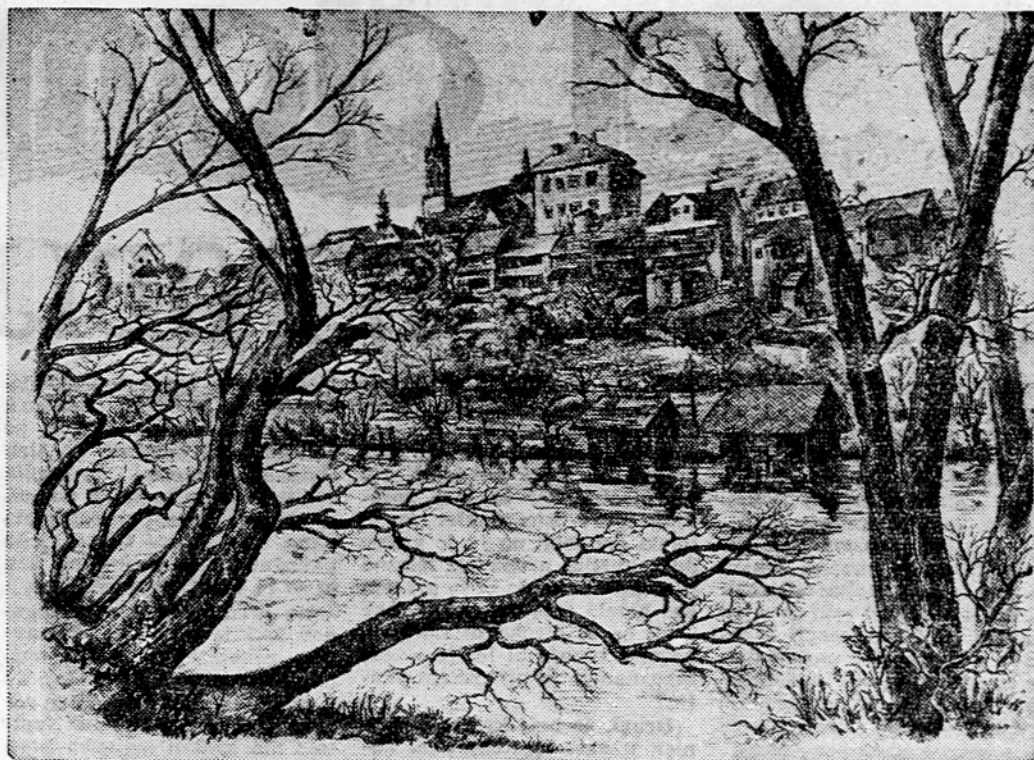
V občini imajo dve večji kmetijski gospodarstva. Posebno zanimiv je napredek na bivši ekonomiji. Še pred leti je veljala za slabo kmetijsko podjetje z nizko storilnostjo, lani pa so se rešili težav in v gospodarstvu vidno napredovali. Mimoidoč popotnik lahko že na oko spozna, da so polja dobro obdelana. V letu 1952 so obdelovali 82 ha zemlje in nasteli 78.400 delovnih ur, lani pa se je obdelovalna površina povečala na 136 ha, za obdelavo zemlje pa so potrebovali le 90.800 delovnih ur. Zanimivo je, da je ta uspeh dosegel isti kolektiv, ki so ga pred leti imeli za slabega. Kolektiv ima velik vpliv tudi na okolico, saj je z mnogimi zasebnimi kmetovalci zamenjal parcele in zaokrožil 35 ha zemljiške površine. Lani je vložil nekaj nad 3 milijone din lastnih sredstev v stroje, plemensko živino, gnojilne jame in druge naprave. Pride-

luje tudi semenska žita in dela poizkuse z različnimi kulturami, ki se na prekmurski zemlji najbolj obnesejo in dajejo največ dohodkov. Za bodoče napovedujejo pridelovanje paradiznikov, ki bi jih lahko doma tudi predelali v mezo in sokove. Zato pa bi bila Soboti potrebna manjša predelovalna industrija. Zavzemajo se tudi za tovarno za predelovanje krompirja v škrob in špirit.

V okoliških vaseh se bo morala SZDL odločneje zavzemati za to, da bodo kmetijske zadruge postale resnična organizacija kmetijskih proizvajalcev in da bo trgovanje njihova drugorazredna dejavnost. Posebno aktualne naloge so gradnja silosov, gnojilnih jam in gnojišč, arondacija zemljišč in gradnja higienskih stranišč.

V obrti bo moral zapihati nov veter

Soboško obrtništvo preživlja precejšnjo krizo v tem smislu, da število zasebnih obratov neprestano raste, medtem ko kaj takega ni mogoče trditvi za obrate socialističnega sektorja. Njihovo število je celo nazadovalo, obstoječi obrati pa komaj živijo. Vzroke za tako stanje je iskati v neenakomerni obveznostih enega in drugega sektorja do družbe. Socialistični obrati ne morejo konkurirati zasebnikom, ker imajo mnogo večje davčne obveznosti. Zasebniki si ustvarjajo konkurenčnost z večjo storilnostjo, često pa tudi z izkoriščanjem delovne sile, opuščanjem obveznosti do socialnega zavarovanja in odpuščanjem dohodkov, ki po vsej pravici gredo družbi. Se posebno je zanimivo, da so zasebni obrtniki enotno nastopili, ko so razdeljevali davčne obveznosti. Skoraj vsi so prišli na sejo LOMO in se tam vztrajno potovali za znižanje davčne lestvice. Njihovo namero so preprečili okoliški kmetje, ki so potem, ko so primerjali svoje obveznosti z njihovimi, odločno zahtevali, da jih je treba pravično obdavčiti in upoštevati le upravičene pritožbe. V bodoče bo treba s pravilno davčno politiko vsekakor omejevati kapitalistične težnje zasebnih obrtnikov in v mestu odpreti več socialističnih obrtnih obratov. Pred kratkim so že ustanovili podjetje »Betonit« in krojaško delavnico, v kratkem pa jima bodo sledili še drugi obrati.

Lado Lamut: Novo mesto

Novomeški okraj za deseto obletnico osvoboditve

Okrajni odbor Ljudske prosvete v Novem mestu je dal pobudo, naj bi bila letošnja proslava desete obletnice osvoboditve čim bolj svečana in združena z vrsto drugih praznov in prireditve. Želijo, da naj bi se vrstile proslave in prireditve od aprila pa vse do septembra ali oktobra meseca.

Sebeni odbor pri okrajnem odboru Ljudske prosvete je s pomočjo raznih pododborov že začel pripravljati razne prireditve v letošnjem letu, vse z namenom, da se čim bolj poudarek deseti obletnici osvoboditve. Tako imajo v letošnjem letu v načrtu proslavo 60-letnice Moderne, 50-letnice naprednih pisateljev in pesnikov ter 50-letnice smrti in 125-letnice rojstva Janeza Trdine ki je bil za svoje plodno pisateljstvo v območju novomeškega okraja imenovan za častnega meščana Novega mesta. Na hiši, kjer je stanoval, bodo vzdali tudi spominsko ploščo.

V okviru letošnjih praznov bo tudi okrajni pevski in glasbeni festival, ki ga po vojni v Novem mestu še ni bilo. Prav tako bo več športnih priredit-

tev. Veslaški klub namerava postaviti čolnarno, ki naj bi bila že v poletju dograjena. Kot že dve leti zaporedoma, bo tudi letos na Krki republiška veslaška regata. Telesnovzgojno društvo »Partizan« pripravlja okrajni telovadni nastop. Kot zaključek letošnjih polnih prireditve v počastitev desete obletnice osvoboditve bo v jeseni v Novem mestu velika kmetijska razstava. Razumljivo je, da bodo podobne proslave tudi po vseh večjih krajih v okrajih, poseben odbor pri odboru Ljudske prosvete pa bo skrbel za pravično časovno razdelitev vseh praznov in prireditve. (t)

Zasedanje Ljudske skupščine LR Slovenije

(Nadaljevanje z 2. strani)

Pomoč gospodarsko zaostajajočim predelom

Tudi letos odvajamo za pomoč Primorski, Kočevski in Dolenski posebna sredstva. Ta sklad je bil z lanskoletnim planom predviden na 2.100 milijonov din ter bil realiziran v korist predelov v znesku 1.800 milijonov. Iz dokumentacije, ki je priložena družbenemu planu, je razvidna uporaba teh sredstev in splošna ocena je, da so bila izvršena, odnosno začeta taka dela na Primorskem, Kočevskem in Dolenskem, ki brez

dvoma pomenijo resnejši začetek gospodarskega dviga. Zaradi manjših sredstev, s katerimi razpolaga letna republiški plan ozir. proračuna, ne bo možno vložiti toliko v ta sklad kakor lani. Znesek 1 milijarde din je v smislu predloga namenjen predelom za dovršitev lani začelih del, kar smatramo za najbolj ekonomično rešitev. Ni pa seveda to edini vir sredstev, ki gre za investicije v teh krajih, ampak bodo podjetja in gospodarske organizacije na tem območju prav tako kot drugod deležne kreditov in subvencij tudi iz drugih virov.

svojih dohodkov, ki jih dosežejo z višjo produktivnostjo dela, sorazmerno tudi sami izkoristijo, naši gospodarski politiki, kakor je nakazuje v svojih osnovah zvezni plan in seveda s tem tudi naš republiški plan, že prehajamo v umernejši tok, kjer naj se ekonomsko življenje odvijva v skladu z našo zmogljivostjo in v skladu z interesi naše skupnosti in posameznega delovnega človeka. Pot našega razvoja je jasno začrtana, ker so postali temelji nove politične in družbene ureditve nujen življenjski pogoj posameznika in jugoslovanske socialistične skupnosti. Prosjati ekonomski sistem, ki temelji na sistematičnem razvijanju samouprave v gospodarstvu in na družbenem upravljanju javnih poslov v okviru porajajoče se komunne, skozi temna očala vsakodnevnih težav in pod visom vsakovrstnih tujih vplivov, se pravi, otekočati borbo proti ostankom tendenc, ki so našemu razvoju še vedno najbolj nevarne, t. j. proti birokratskim centralističnim nameram in ozkemu nesocialističnemu partikularizmu. Zgolj enostransko in zato tudi napačno je ocenjevati delno zmanjšanje in prumeritve investicij kot znak nekega slabšega gospodarskega stanja. Če smatramo za ekonomsko nujnost utrditi notranje tržišče in polboljšati našo plačilno bilanco, potem se mora pokazati ta sprememba v drugačni razdelitvi preseška dela kot je bila doslej. In če je ta predvideni presešek dela v letu 1955 večji kot v prejšnjem letu, potem ne moremo govoriti o kakršni koli stagnaciji. Narobe! Stopili bomo krepak korak naprej, samo da bo ta korak smotrnejši. Nekoliko nižja investicijska delavnost v industriji in v nekaterih drugih gospodarskih panogah ne more biti seveda odveč za počitek. Ne samo to, da moramo ekonomične in cenije izvajati predvidene investicije, večja aktivnost vseh samoupravnih in družbenih organov, zbornice, združenj, strokovnjakov in vsega upravnega organizma bo nujno potrebna prav zaradi tega, da izpopolnimo naš zvojni osnovni ekonomski sistem v celotnem gospodarskem življenju in da realiziramo idejo komunne. Na tem temeljijo postavke letošnjega plana, ki kljub še obstoječim pomanjkljivostim in morebitnim bodočim težavam, vsekakor že ustvarjajo pogoje za ugodnejši razvoj.

Finančna sredstva republike in ljudskih odborov

Predlog družbenega plana LRS za leto 1955 skuša rešiti vprašanje razdelitve sredstev in uporabe ekonomskih ukrepov z vidika bližnje organizacije komun in skupnosti komun. Na osnovi dosedanjih intenzivnih priprav moramo pričakovati, da bomo na posameznih območjih prav kmalu izvršili potrebne upravno-teritorialne spremembe in prešli na samostojno financiranje bodočih občin in okrajev v smislu nove komunne ureditve. Zvezne in republiške komisije pripravljajo konkretne predloge, tako da bo prihodnja zvezna skupščina še lahko izdala potrebne ukrepe za pravno ureditev vprašanj, ki so v zvezi z organizacijo komun. Republiški plan se je v okviru zveznega plana poslužil samo tistih ekonomskih ukrepov, ki so potrebni za zagotovitev nujnih sredstev republike. Gre predvsem za delitev dobička, ki ostaja podjet-

jem po zvezni obdavčitvi in ki predstavlja seveda glavni vir dohodkov občine, okraja in republike. Zvezni plan dopušča za potrebe republike le tako obliko, ki zajame dohodke okraja v celoti in s tem onemogoča, da bi republika neposredno obdavčevala podjetja in druge gospodarske organizacije. Izhajali smo iz stališča, da zagotovimo čimveč samoupravo ljudskih odborov s čim večjo njihovo materialno bazo. Predvidena razdelitev pokaže, da ostaja okrajnim ljudskim odborom iz dobička in proračunskih dohodkov skupaj 31.827 milijonov din. Od tega odveč za potrebe republike in za republiški prispevek federaciji 14.586 milijonov din. Njihovi proračunski izdatki bodo znašali predvidoma 11.822 milijonov din. Upoštevaajo ostane iz dobička in proračunskih dohodkov ter upoštevajoč ostale virov, ki ostajajo za investicije, bodo razpolagali odbori in podjetja letos z 10.389 milijoni din. Če upoštevamo, da so znašali realizacija okrajev in lastnih sredstev podjetij ter prenos iz leta 1953 lani 20.275 milijonov din, bodo znašala skupna sredstva letos (ne upoštevajoč dolgov) 20.728 milijonov din, to se pravi, slabo polovico milijarde din več kot lansko leto. Za republiko je slika drugačna. Od predvidenih dohodkov 17.785 milijonov din odvajava republika zvezi prispevek v znesku 6.750 milijonov (toliko kaže izračun na osnovi zveznega predpisa o 25% prispevku nad 17.900 dohodkov na glavo prebivalca v republiko). Od ostanka 11.035 milijonov so proračunske potrebe 6.110 milijonov, ostane 4.925 milijonov gre za investicije v smislu predloga proračuna. Če k tem sredstvom pristojemo še možna sredstva iz samostojnih skladov, anuitete itd., bodo znašale republiške investicije okoli 5 milijard manj kot lansko leto.

Da se zagotovi taka delitev sredstev v korist ljudskim odborom, predvideva naš plan nekoliko drugačen način zbiranja prispevka za republiko kot lansko leto. V želji, da podjetja in okrajni ljudski odbori presežke

Od blizu in daleč

IZ KOPRA

Koper, 27. jan. Slovensko narodno gledališče za tržaško ozemlje je noč goztovalo v Kopru z Jan De Harogovo igro »Sopotnik« v režiji Jožeta Babčiča in z igralcem Jožkom Lukežem in Stefko Droščev. Z odlično igro so gostje navdušili koprsko občinstvo in se bodo jutri zvečer spet predstavili.

V novoprijetih krajih bivše cone A nadaljujejo priprave za dopolnilne volitve v okrajni in občinski ljudski odbor, ki bodo 27. februarja, v Plavjah, Škofljah, Hrvaščini, Eterjih in Božičih bodo te dni sestanki SZDL, v prvi polovici februarja pa zbori volivcev, na katerih bodo predlagali svoje kandidature.

Združenja pomorskih ribljev Jugoslavije in zvezna zunanjetrgovinska zbornica sta za 5. februar sklicala v Kopru konferenco vseh pomorskih ribljevskih podjetij za izvoz rib. V glavnem se bodo pogovarjali o enaritem delu vseh jugoslovanskih ribljevskih izvoznih podjetjih.

Jutri dopoldne se bo začela v Koprski koncertna in muzejska Slovenija, ki bodo razpravljali o problemih svojega dela.

Podjetje »Bauxit« iz Umaga, ki je v zadnjem času nabavilo nove rudniške naprave za hitreje pridobivanje boksita, odpira v občini Brtonigla novo boksitno rov. Strokovnjaki menijo, da so velika ležišča boksitne rude tudi v bližini Lukovon in Sterpe.

V koprskem okraju bodo zgradili letos dve zdravstveni postaji, v Dekanih in Sečovljah, ter preuredili zdravstvena domova v Piranu in Portorozu. Stroške 90 milijonov dinarjev bo križal zavod za socialno zavarovanje v Kopru.

V piransko pristanišče je smučarji pripeljala 1390 tonska ladja »Gorenjska«, ki je last splošne pločevne Ladije je odpeljala dopoldne, nato vovžena z lesom, proti Šibeniku, kjer bo vkrcala še nekaj blaga in nato nadaljevala pot v Severno Afriko.

IZ RAVEN

Gradnja gasilskega doma v Ravnah, ki bo služil potrebam krajevne in industrijskega gasil-

skega društva, lepo napreduje. Kmalu se bo v Ravnah začel tudi tretji tečaj gasilskih predavanj, ki ga organizira industrijsko gasilsko društvo Zelenarne. Na tečaju bodo zaključili predavanja za podčastniške gasilske izpite. V Ravnah so uspešno zaključili tudi tečaj o prvi pomoči.

Živinorejski dom v Ormožu

Kmetijska zadruga v Ormožu bo v soboto, 29. januarja, odprla na novo urejen živinorejski dom. Ta dan bo v Ormožu tudi velika zborovanje živinorejcev. Na njem bodo najzanimivejši razdelili vse nagrade, diplome in priznanja. Uprajo, da se bo udeležilo stovestnosti več živinorejcev iz ptujskega in ljubotemskega okraja. Začeli bodo že ob 9. uri zjutraj.

Strelnska družina v Hrastniku

Čeprav sta minila komaj dva meseca, odkar so ustanovili v Hrastniku strelnsko družino, je že pokazala lepe uspehe. Na okrajnem strelnskem tekmovanju so zasedli niemi strelci prvi dve mesti v ekipnem tekmovanju in si priborili prehodni pokal trbovejskega okraja. Da ne bi v zimskem času počivali, nameravajo uvesti šolsko streljanje z zračno puško, dali pa so tudi pobudo za ustanovitev Zasavskega strelnskega okrožja, ki naj bi povezovalo vse strelice v bodoči zasavski komunni.

Čeprav je strelnska družina v Hrastniku še mlada, ima že nad 50 članov, to število pa se bo že na bližnjem obnem zboru prav gotovo povečalo.

»Čvrček« v Strazišču pri Kranju

DDP »Svoboda« v Strazišču pri Kranju se je pretoklo soboto predstavilo svojemu občinstvu že s tretjo letošnjo premiero. »Miklovi Zali« in »Dobremu vojaku Svelju« je sledila komedija v treh dejanjih »Čvrček na ognjišču« po povesti angleškega pisatelja Charlesa Dickensa, ki je znan po svojih smešnih pustolovčinah in podobah iz angleškega družabnega življenja. Uprizoritev je zelo dobitno uspela in so zlasti nekateri mladi igralci (Osojnik, Triler) dali vse iz sebe za uspeh svojih

Sesto predavanje ljudske univerze v Velenju

V torek, 11. t. m. je Ljudska univerza velenjske Svobode pripravila še sedmo predavanje v tej sezoni. Tokrat je predavala tov. Kmečlova o temi: Kaj mi še manjka pri lepem vedenju. Predavanje ni bilo samo ubo teoretično, temveč je bilo s praktičnimi primeri tesno povezano z življenjem. Slušatelji so bili zadovoljni in si takih predavanj še žele. Za bližnjo prihodnost je pripravljeno predavanje komponista Beumermana »O razvoju glasbene umetnosti«, temu pa bo sledilo predavanje Ljudskega poslanca Turnška o družbenem planu za leto 1955.

Ljubitelji križank in rebusov — kupujte »KAJ VES — KAJ ZNAS?«

Te dni je bila izročena svojemu namenu nova cesta, ki veže Senovo z Velikim in Malim Kamnom ter občino krajske dosedanje zveze Senovega s temi kraji. To cesto so gradili že v bivši Jugoslaviji, toda v glavnem le z obljubami v času predvolilnih kampanj medtem ko se resno ni lotil gradnje noben režim. Tudi okupator se je lotil gradnje, toda prav tako neuspešno. Naša ljudska oblast je šele bila tista, ki se je z vso vnemo lotila naloge in v zadovoljstvo ljudi v Senovem in okolici cesto tudi dogradila.

Nova cesta Senovo-Veliki Kamen

Gradnja ceste je stala okrog 8,5 milijonov din. Vsega so opravili nad 45.000 delovnih ur, porabili nad 3600 kub. metrov gromača in 243 kub. metrov kamena. Ob navzočnosti domačinov, predstavnikov uprave podjetja ter predstavnikov raznih društev in organizacij, je izročilo cesto svojemu namenu predsednik občinskega ljudskega odbora v Se-

novem Karel Serban. Njegovega namagovanja je sledila kulturna prireditve, na kateri so sodelovali domači pevci in rudarska godba na pihala. —k

IZ MARIBORA

V Mariboru imamo 11 vajenskih in strokovnih šol z 92 oddelki in 2378 učenci. Šolski obisk v teh šolah je razmeroma dober, saj znaša 96 odstotkov; ob koncu enoletnega leta pa je končalo šolo s pozitivnimi ocenami 83 odstotkov učencev.

Na vajenskih in strokovnih šolah je 105 predavateljev, ki so alsterizirani kot strokovni učitelji in učitelji praktičnega pouka, razen teh pa poučuje še 52 honorarnih učiteljev. Strokovne šole s praktičnim poukom tenjo svoje lastne šolske zgradbe, ki ustrezajo pogojem za uspešno učno-vzgojno delo. Vajenske šole gostujejo v prostorih osnovnih šol in gimnazij ter internatih, kjer so izredno stanjene, brez posebnih kabinetov in delavnic. V Mariboru bi nujno potrebovali samostojno šolsko poslopje za vajensko šolo s posebnimi urejenimi prostori, delavnicami in učil.

Splošno gradbeno podjetje »GRADNJE«, Maribor, Kettejeva 15

POZIVA vse delavce, ki so bili v letu 1953 in 1954 zaposleni pri podjetju in so odšli iz podjetja ter do danes še niso dognili zaostanka razlik plač, da tega takoj dvignejo ali pošljejo svoje točne naslove. — Po preteku treh mesecev od dneva poziva zapadejo ne-dvignjene razlike v korist podjetja. Maribor, 22. januarja 1955.

Popoldansko zasedanje zborov

Na popoldanskem zasedanju sta oba zbora najprej v načelu, potem pa v podrobnostih razpravljala in izglasovala predlog družbenega plana LRS za leto 1955. Zatem sta sprejela predlog oddelka o začasnem financiranju republiških potreb v januarju 1955. leta. Na koncu pa sta začela razpravo o predlogu zakona o proračunu LRS za leto 1955. Slovenije.

3a dom in družino

„... RAJE JIH POBIJEVA“!

Tulec jok se je razlegal neki dan v pisarni referentke za socialno skrbstvo na tajištvu za zdravstvo in socialno politiko OLO Novo mesto, ko sem prišel zjutraj slučajno tjakaj. Visoka ženska srednje starosti, skrajno zanemarjena in razkušana je obupno jokala in razkušana je obupno jokala na ves glas in vpila: »Otroka mi dajte nazaj ali vsaj povejte, kje sta«. Ko sem stopil bliže, mi je udaril v nos močan duh po žganju, ki je vel od ženske. Referentka je z neverjetno petrepižnostjo mirila objo-

in nedvomno bosta v skrbni vzgoji postala koristna člana človeške družbe. Povsem razumljivo je, da referentka taki materi ne more povedati, kje sta otroka, ker bi tam počela prav isto, dokler ju je imela pri sebi, pa ju je mirne duše pustila propadati telesno in duševno, ne da bi jo pri tem kaj bolelo srce ali pekla vest. Tudi če bi otroka ostala živa, kakšno vzgojo bi imela v tem razuzdanem in pijanskem okolju?

Drugi, še bolj kričeč je primer v vasi Kostanjevica, občina Rakovnik. Zakonec Janez in Ana Bartolj imata sedem otrok v starosti do 14 let, osmi pa je na poti. Eden od njih je popolnoma slep. Imata 11 ha veliko posestvo in hišo z gospodarskim poslopjem, ki sta

jo dobila iz agrarnega sklada. Zemlja je le delno obdelana, ker nočeta delati. Otroci so goli in besni, spe kar na tleh skupno s kokošmi. Če dobijo roditelja kako socialno pomoč, jo porabita zase. Pri hiši imata samo eno telico. Otroci jedo navadno samo enkrat na dan in še to brez vsake maščobe.

Na predlog občine in organov LM je bil OLO pripravljeno prevzeti vsaj štiri najmlajše otroke in jih oddati ali v zavod ali rejnikom. Toda zakonec jih nočeta izročiti. Napisa sta kratko pritožbo proti odloku o prisilnem odvzemu otrok, v kateri navajata, da bodo žrtve, če jih bodo skušali odvzeti s silo. Grozita, da bosta otroka raje pobila, kot bi jih pustila vzgajati družbi. Otrok ni mogoče prepustiti po-

polnemu izhiranju, če starši skrbijo samo za to, da so prišli na svet, potem pa so jim mar samo toliko, koliko lahko na njihov račun dobijo podporo. Ali ima družba pravico, da se poslužijo zakonskih predpisov in odvzame otroke takim staršem ter skuša iz njih napraviti zdrave in poštene državljane? Prav gotovo ima ne samo pravico, ampak tudi dolžnost! Tako naloga naših skrbstvenih organov ni lahka, niti prijetna, a je nujna in morali bi to skrb še razširiti in povečati.

In ko se na koncu vprašamo za vzroke, ki so vplivali na tak odnos roditeljev do lastnih otrok, kakršnega je težko najti celo pri živalih, pa dobimo en sam odgovor: **alcohol!**

V tolažbo debelejšim

»Kako si postala lepo okrogla«, sem z veseljem pozdravila svojega dobrega znanka, ki jo že lep čas nisem videla. Njena kar pretirana vitkost se je umaknila lepo zahtim oblikam. Toda, kako sem ga polomila s svojim nič hudega situacijo, ki jo pozdravim. Odgovorila mi je, skoro bi rekla malo pikro: »No ti pa tudi iz muhe slona delala! Le kje vidiš da sem se zredila! Kar zasmilila se mi je...«

Ce mi gre kaj na živce, je prav gotovo to opazovanje vitkosti. Marsikatero je že zapeljalo, da je sčasoma sadnega soka ali pa neosladena odšla na vsakdanje — morda težko in naporno delo. Tudi jaz sem pred leti poskusila s tako dieto, toda uspeh je bil porazen: slaba volja, vsestranska živčna razdraženost. »Vitkost« na račun duševnega ravnotežja. Morda boste z nekaj kilogrami manj macle hitreje tevale po stopnicah in lažje hodili v planino, ne bo vam tako hitro zmanjkovalo sapa, zato pa boste razdražljive do skrajnosti. Ljudje, ki kaj radi skrbijo za druge, bodo za hrbtno govorilo, kako slabo izgleda in kako se je postarala, saj je njen obraz razoran od gub.

Zato pa stran z nes pametno dieto za dosegljivost linije. Naš zajtrk naj bo dobro sestavljen in tečen, pravzaprav bi moral biti najvažnejši obrok celodnevne prehrane.

Namesto preračunavanja kalorij bomo raje prijetno nasitene, spočite in vesele mislele na to, kako odstraniti druge težave iz našega vsakdanjega življenja.

Vendar pa lahko vsaka žena prepreči čezmerno nabiranje telesa z vsakdanjo in smotno telovadbo. Izgovor, da ni časa, je slab. Le, dobrih deset minut redne, dnevne telovadbe in preprečena sem, da se bo uspeh pokazal že po nekaj tednih.

N.

MALA ČAROVNIJA ZA VELIKI PLES

Ce si pred tako imenovano plesno sezono kupujemo blago za večerno obleko, si stavimo dvoje vprašanj: »Kratko ali dolgo obleko ali morda krilo in bluzo.«

Ce se izognemo zapeljivemu miču enkratnosti dolge obleke, ki je primerna samo za velike plesne prireditve, pridemo do zelo preprostega, ključka, da je najprimernejša kratka večerna obleka, katero lahko oblečemo prav tako za veliki ples kot za ve-

Obleke enodnevnice
Ker je taft cenen se nam zdi kot, da tudi dolga večerna obleka ne more biti draga, vsaj če je krojena iz tvrstnega blaga. Svinčnik in papir pa nam odgovorita precej drugače. Zivljenje dolge večerne obleke je zelo kratkotrajno. Ce je svojstvenega kroja ali bogato drapirana, kakor koli vpadljiva, jo smemo obleči na dveh različnih prireditvah, tretjič komaj še. Ce je preprostejša ji moremo

nam bo en sam večer res toliko nudil, da bomo zanj žrtvovali ves ta denar?

Se ena možnost

Ako želimo kljub pomislekom žrtvovati potrebni denar za »veliko plesno prireditev« poistemo se eno možnost. Ukrojimo si dolgo večerno obleko, ki jo moremo same, brez pomoči šivilje in brez stroškov za njo izpremeniti v kratko obleko. Možnosti je pravzaprav precej, toliko več kolikor iznajdljivejši smo. Šivilja nam ukroji dolgo večerno obleko, ki jo že takrat odreže v višini kratkega krila.

ENA OBLEKA NA PET NAČINOV: Osnova je dolga plesna obleka na skrajni desni. Če ji odvzamemo plešo ob pasu in robu krila, dobimo preprosto obleko za manjše plesne prireditve. Ako odvajemo tej obleki naravnost in jo okrasimo z visokim nagubanim pasom, smo videli obleke precej spremenile. Sedaj ji dodamo še kratak bolero z dolgo ozko pentljo in obleka je primerna za gledališče. Široka plisirana pentlja, ki nadomešča pas, pa našo kratko ali dolgo večerno obleko spet »pomaladi«.

černo gledališko predstavo. Svojo kratko »koktajl« obleko pa za velike plesne prireditve poživimo z neko posebnostjo. Ce dosežemo to, da svojo vsakdanjo večerno obleko ozvežimo z izvirno domisljico, ne moremo več zavidati dolgim večernim oblekam, katerih čar se prepogosto začne in konča samo ob tem, da so pač dolge.

z majhnim okrasnim dodatkom podaljšati življenje se za kakšno prireditev, preden smo prisiljeni k prekrojanju če že ne k nakupu nove obleke. K plesni obleki spada ogravnica, čevlji, torbica, evr-kavice in nekaj nakita. Ce vse te zahteve sestojimo, moramo ugotoviti, da plesna obleka vendar ni tako cenena kot kaže na prvi pogled. In, ali

Telega zarobi z istobarvnim ali drugobarvnim blagom. Sele sedaj spet došije, z drobnimi ročnimi vbodi spodnji del in s tem obleko znova podaljša. Da ne opazimo »kratke obleke« zakrijemo njen rob na različne načine: s svetlečimi navšivkom, s svetlečimi resicami iz za roba kratke obleke, z drugobarvnim blagom, naštim na ves spodnji podaljšani del in podobno.

Kuhana riba

Vodo s soljo, kisom in zelenjavo pustimo, da dobro prevre. Nato vložimo ribe in jih previdno kuhamo, dokler jim ne izstopijo oči. Kuhane polijemo z oljem, kateremu smo dodali sesekljane peteršilj. Riba serviramo tople ali mrtle. Lahko pa jih polijemo tudi z majonezo.

Če postopamo pri ukrojevanju na ta način, si pozneje same odparamo spodnji del obleke, ki ga brez posebnih težav prihodnjič lahko spet došijemo (nekaj mest si na notranjem robu krila zaznamujemo s svileno nitjo, kar nam pozneje delo znatno olajša). Na podoben način lahko izpremenjamo životek, katerega izpremenimo v notranji ali izpremenjen izraz. (Glej skico!). Ce želimo obleko uporabljati še na več načinov, pa ločimo životek in krilo, kar nam omogoča še več različnih kombinacij, s katerimi lahko eno obleko izpremenimo v deset »novih«.

Pozabimo na dnevne skrbi

Tudi v trenutku, ko bi se morali posvetiti samo družini, se mnogokrat ne znamo otresti skrbi, ki nas tarejo čez dan. Prav skrbi, ki nas vseeno, ali je mož, pride domov redkobeseden, mrk in slabe volje, ali pa se svojih družinskih živali na pragu nasmeje, se pošali z otroki in ženo, povpraša to ali ono. Ustrela mi je, da je tu, v domači kuhinji res samo mož in oče, daleč od vsega, kar ga čez dan obdaja. Videč tako vedrega moža, se bo prav gotovo ure čakati na trgu v vrsti, da sumi soseda. Ker je znanjalko v drvarnici nekaj polen itd. Take zadevice, ki so sicer po svoje tudi važne naj odložim za poznejši čas, mož pa tudi kajti prav je le, da oba vsta za nalogo in težave svojega zakonskega tovariša.

»Naš Tonček bo hodil k telovadbi« se je odločila mamica nekega dne. Tudi očka se je strinjal s tem, a malega Tončka ni za mnenje vprašala nihče. Vendar je tudi njemu ugajalo, ker bo zanj to nekaj novega. Ze naslednjega dne takoj po kosilu, je mamica oblekla Tončka in mu rekla: »Kar pojdiva, da ne bova zamudila, ker teta je buda, če kdo zamudi!« Tonček, ki je bil vajen doslej samo mamice, da je bila buda, je s strahom sprejel mamino izjavo. Med potjo je vprašal: »Mamica, ali je tista teta zelo buda?« Mamica, ki mu je hotela vltiti v glavo čim več discipliniranosti, je to potrdila. Njegovi koraki so postajali vedno omahljivejši in ko sta prišla do Telovadnega doma, se je ustavil in boječ pripomnil: »Mamica, jaz ne grem k telovadbi!« Ona je preslišala njegovo besede in ga je vlekla naprej. Brez besede ga je preoblekla in obula o telovadne copatke. V otroškem kričanju je skoraj pozabil na svojemu odločitve, da ne bo telovadil. Ko je prišla vadiateljica, je s strogim glasom poklicala otroke, naj vstopijo v vrsto. Tonček ni pravilno razumel strogega nastopa vadiateljice, ker je pomislil na mamino besedo, da je tovarišica buda. Uprl se je in ni hotel v vrsto. Začelo se je prepiranje med mamico in njim, na pomoč so prišle z navesti še druge matere, a Tonček je vztrajal pri

Le pogumno naprej

BELA JOPICA za SMUK

Okusna in praktična jopica za zimski sport je pletena iz debelejših volne in podložena z drugo barvno svileno podlogo. Pletes jo iz svetle volne v vzorcu, ki napravi jopico debele in mehko. Pletilke naj bodo 3,5 da bo plektiv dovolj mehko.

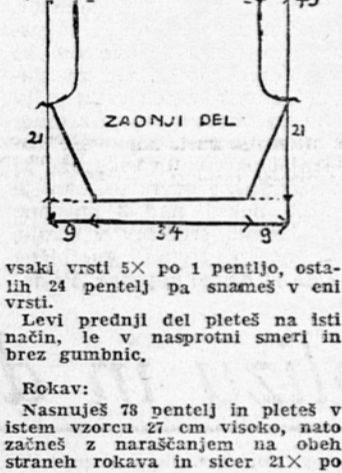
Opis vzorca:

Prva vrsta, ena leva pentlja, eno pentljo prednji samo na drugo pletilko, nit pa pusti spredaj; to ponovljaj, 3 cm od pletilke. Te dve vrsti se ponavljata. Druga vrsta: same leve pentlje. Kroj odgovarja prsni širini 96 cm. Ce imaš volno, katere 20 pentlji meri 7,5 cm, nasnuj za zadnji del 85 pentlji in začni pletiti. Nato pletaj naravnost do višine 43 cm (merjeno od začetka). Začneš s snemanjem za ramo v vsaki vrsti na obeh straneh pletilke po 6 pentlji toliko časa, da ti v sredini ostane še 32 pentlji. Od tu dalje pletes zadnji del kapuce. Dodajaj 19 krat v vsaki četrti vrsti po eno pentljo na obeh straneh pletilke. Sedaj imaš 52 pentlji ter pletaj naravnost do 71 cm višine (od začetka jopice). Začneš s snemanjem na obeh straneh pletilke, 3X v vsaki tretji vrsti po eno pentljo, nato pa še v vsaki vrsti 13X po eno pentljo, da ti ostane še 20 pentlji, katere snameš v eni vrsti.

nost do višine 70 cm, merjeno od nasnutka. Sedaj začneš snemati na levi strani pletilke v vsaki vrsti 5X po 1 pentljo, ostalih 24 pentlji pa snameš v eni vrsti. Levi prednji del pletes na isti način, le v nasprotni smeri in brez gumbic.

Rokav:

Nasnuješ 78 pentlji in pletes v istem vzorcu 27 cm visoko, nato začneš z snemanjem na obeh straneh rokava in sicer 21X po

1 pentljo v vsaki 4. vrsti, da imaš skupno 120 pentlji. Pri 48 cm skupne višine začni s snemanjem, snameš na obeh straneh rokava v vsaki vrsti 8X2 pentlji in 31X v vsaki vrsti po 1 pentljo. Preostalih 30 pentlji snameš skupno v 1 vrsti.

Ko si zgotovila vse dele, zlikaj na levi strani vse dele zelo nalahko, ker je pletivo mehko. Potem posamezne dele položiš na svileno podlogo in ukrojiš podlogo po teh delih. Vse dele zlijes, prav tako svileno podlogo,

katere prišiješ na pletivo. Ob gumbicah podlogo prerežeš in obšiješ. Pri kapuci našiješ sponko, ob gumbicah pa gumbe. Martina

Desni prednji del.

Nasnuj 57 pentlji in pletaj v istem vzorcu na desni strani pletilke naravnost brez dodajanja do višine 59 cm. Le na vsakih 9 cm napravaj gumbico. Prva gumbica je v višini 3 cm od nasnutka. Gumbice pletes čez 5 pentlji in 10 pentlji od roba. Na levi strani pletilke pa dodajaj takoj od nasnutka po 1 pentljo v vsaki 3. in 4. vrsti 22X. Nato pa še 4X po eno pentljo v vsaki vrsti tako, da imaš skupno pri 21 cm višine 83 pentlji. Začneš s snemanjem za rokavni izrez. V začetku vrste na levi strani pletilke snemaj 2X po 5 pentlji, 2X2 pentlji, in 1X1 pentljo, nato pa pletaj čez preostale pentlje naravnost do višine 41 cm. Tu začneš z dodajanjem in sicer 3X po 1 pentljo v vsaki četrti vrsti tako, da imaš pri višini 45 cm od nasnutka že 71 pentlji. Tu začneš s snemanjem za ramo. Snameš v vsaki vrsti po 6 pentlji na levi strani pletilke toliko časa, da ti ostane še 32 pentlji. Sedaj začneš pletati zadnji del kapuce. Dodajaj na levi strani pletilke 19X po 1 pentljo v vsaki četrti vrsti, a snameš na desni strani pletilke 21X po 1 pentljo v vsaki tretji vrsti. Od tu pletes naravnost.

Pretraknjena telečja jetra

1/2 kg telečjih jeter narežemo na prst debele rezine in jih pretaknjemo s slanino, ki smo jo narezale na tanke trakove. Rezine spečemo na slanini s sesekljano čebulo. Pečene potrosemo s soljo, prilijemo soku malce juhe ali vode, prekuhamo in polijemo s to omako jetra, ki smo jih lepo zložile na krožnik. Postrežemo z dušenim rižem, makaroni ali krompirjem.

Zdravnik sveduje

VENČESLAV H. LOJAVICO (sebojorejo) lahko zdravimo uspešno samo po zdravniških predpisih, ker zahteva vsak primer zase svoj poseben način zdravljenja. Za zdravljenje uporabljamo žveplene resorcin in razne katranove žveplene pripravke. Je pa treba zdravljenje vselej prilagoditi vsakokratnemu stanju vnetja, osebni občutljivosti in pa obliki lojavice. Za močno vnetje in vlačne spremembe kože so primerne vlačne obkladki z resorcinom in topljivimi žvepljenimi preparati, medtem ko za primere manj hudega vnetja uporabljamo zadnja mazila. Masno lojavico brez vnetja zdravljenjo uporabljamo z zdravilno z včernim umivanjem z 1 do 5% ihtiolovim milom, čez dan pa uporabljamo 2% resorcin spiritali ali pa pudre, ki vsebujejo žveplo, ihtiol ali katran. Skrbite za redno prebavo, v vsakdanji prehrani pa se izogibajte premasnih jedi, prekajenega svinjskega mesa, sira, rib, močnatih jedi in močno začimljenih jedi. Tudi alkohola, kave in čaja naj se bomo izogibali. Lojavico zdravimo danes tudi z vitamini B-kompleksa, z vitaminom B6 in z biotinom, prejšnjim vitaminom H. FR. F. KRANJ: Glede na to, da ste bili že trikrat na Golniku, je vaše obolenje, vsaj glavno, t. j. na pljučih, bržčas kronično. Vsako kronično obolenje pa je zelo težko zdraviti. Čudim se pa, da nič ne omenjate, kakšnega mne-

